

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kisbér Város Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	5
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
1. A HEP IT részletei.....	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	82
Jövőképünk.....	86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
3. Megvalósítás.....	92
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	92
3.2 A megvalósítás folyamata.....	92
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	95
3.4 Nyilvánosság.....	95
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Esélyegyenlőségről abban az esetben beszélhetünk, ha a különböző helyzetben élő emberek az élet minden területén másokkal egyenlő módon élhetnek jogaikkal, és nem ütköznek akadályokba. Az esélyegyenlőség segít elérni azt a célt, hogy megkülönböztetés nélkül mindannyiunknak esélye legyen a tisztességes boldogulásra, a békés társadalmi együttélésre, a munkavállalásra, és a munka-erőpiaci előmenetelre, a minőségi közszolgáltatások elérésére függetlenül életkortól, nemtől, egészségi állapottól, származástól és anyagi helyzetétől.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés esetén egy tulajdonsággal rendelkező személlyel szemben hátrányosabban járnak el, mint ahogyan egy összehasonlítható helyzetben lévő a tulajdonsággal nem rendelkező másik személlyel eljárnak, eljárta, vagy eljárának.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésről akkor beszélünk, amikor egy semlegesnek és elfogulatlanak tűnő – és esetleg valóban annak szánt – intézkedés végrehajtása során kiderül, hogy egy bizonyos, körülírható, védett tulajdonsággal rendelkező csoporthoz tartozó személyek számára hátrányokhoz vezet. A közvetett hátrányos megkülönböztetés esetében elegendő a kifogásolt intézkedés hatását vizsgálni, nem lényeges elem, hogy az azt meghozó személy diszkriminálni akart-e.

A diszkrimináció közvetlen és közvetett típusait olyan háromszereplős helyzetekként lehet elképzelni, melyben a három résztvevő

- . a diszkrimináló,
- . a diszkriminált,
- . valamint az, akivel a hátrányos megkülönböztetést elszenvedett helyzetét összehasonlítjuk. A harmadik szereplő (komparátor) a diszkriminálttal hasonló helyzetben van, csak nem rendelkezik a védett tulajdonsággal.

Mind a közvetlen, mind a közvetett diszkriminációt jogszabály is megvalósíthatja, azaz jogszabály is lehet diszkriminatív. Az ilyen jogalkotás kiszűrése elsősorban az alapjogvédő intézmények, megsemmisítésük pedig a jogalkotó és az Alkotmánybíróság feladata.¹

Az esélyegyenlőségi politika mindazokat a jogi és nem jogi eszközöket fogja össze, amelyeknek az élet legkülönbözőbb területein az a céljuk, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen. Az esélyegyenlőségi szakpolitika kereteit Magyarország 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvénye Szabadság és felelősség című fejezetének XV. cikke határozza meg:

- „(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékosokkal élőket.”

Az Országgyűlés – az Alaptörvény fenti rendelkezéseire, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire, valamint az európai közösségi jogra tekintettel – megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (a továbbiakban Ebktv.) mely szerint az esélyegyenlőség célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

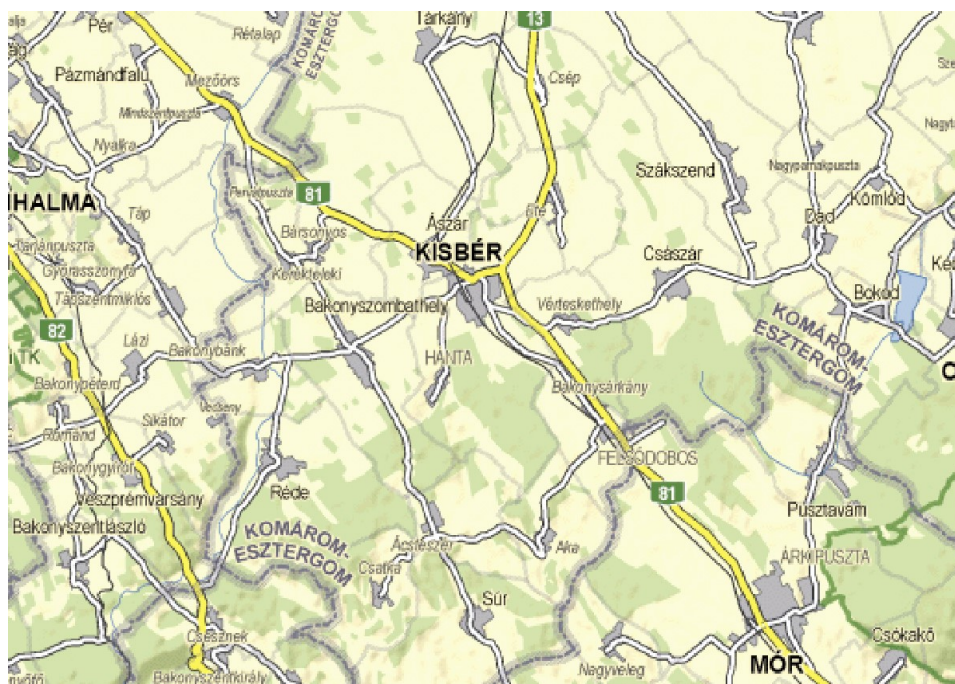
Kisbér Város Önkormányzata az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melynek időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés esetleges változásait – az Ebktv. 31. § (4) bekezdése szerint – kétévente áttekinti, és szükség esetén felülvizsgálja.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Kisbér Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Intergrált Településfejlesztési Stratégia, Klímastratégia, Településrendezési terv, Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Földrajzi elhelyezkedés

Kisbér város Komárom-Esztergom megyében, a Kisbéri kistérségben található. A magyar lótenyésztés fellegváraként vált ismertté. A település a kistérség központja, amely a Bakony és a Vértes bejáratánál fekszik, ezért nevezik a "Bakony kapujának" is.

Kisbér története az őskorba nyúlik vissza. Oklevélben 1277-ben említik első ízben, amikor IV. László király a Beyr (Bér) nevű három falu földjét a hántai prépostságnak adományozta.

1760 körül kezdték el építeni a Barokk stílusú Batthyány kastélyt. Kisbér 1797-ben mezővárosi rangot, évi négy nagyvásárra és heti egy piacnapra privilégiumot nyert. Batthyány Gusztáv honosította meg Kisbéren 1830 körül az angol telivér lótenyésztést. 1852-ben Ritter Ferenc altábornagy katonai ménest (angol telivér és félvér lótenyésztéssel) szervezett Kisbéren.

Kisbér városias fejlődése az 1920-as években indult el. 1930-ban villanyhálózat, közutak létesültek. Három kövezett utca, járdák, parkosított közterek, szálloda, vendégfogadók várták a világ minden tájáról ideérkező látogatókat. A virágzó kisváros fejlődését a második világháború törte meg. Kisbért 1986. január 1-jén avatták várossá.

A település közlekedési szempontból a régióban rendkívül fontos szerepet tölt be. Kisbér város földrajzi helyzetének megítélését több, hatásában azonban ellenkező előjelű tényezők befolyásolják. A város Komárom-Esztergom megye délkeleti részén helyezkedik el, amely Magyarország belső periférikus területei közé sorolható, Komárom-Esztergom megye egyetlen hátrányos helyzetű térsége. A város hátrányos helyzetét enyhítő, hogy a környező póluscentrumok, megyeközpontok, nagy- és középvárosok 30-50 km-es távolságban helyezkednek el: Győr 39 km, Tatabánya 37 km, Székesfehérvár 47 km, Komárom 30 km. A település a fővárostól, valamint az ország centrális innovációs zónáitól közepes távolságra helyezkedik el (Budapest 107 km).

Kisbér alacsony hierarchiájú, de mégis központi szerepét erősíti az a tény, hogy számos út találkozási pontjában fekszik. Itt keresztezi egymást a Székesfehérvárt Győrrel összekötő 81-es főút, a Komáromot Kisbérről összekötő 13-as számú főút és a Tatabánya-Pápa harmadrendű közút, így a város minden irányból megközelíthető közúton. A 13-as úton Komárom felé haladva 18 km megtétele után érjük el az M1-es autópályát. Közúti szempontból fontos közlekedési csomópont, átmenő forgalma az átlagosnál nagyobb.

A városon belül speciális helyzetben van Hánta településrész, mely zsáktelepülés jelleggel egy irányból közelíthető meg.

A városban keresztezik egymást Komárom-Székesfehérvár, Pápa-Tatabánya vasúti szárnyvonalak is – ez utóbbin azonban 2007. március 4. óta nem közlekednek vonatok. A város közösségi közlekedése jó. Az autóbusz-közlekedést a Vértes Volán Zrt. biztosítja. A városnak önálló helyi járata nincs, de sűrű járatszámmal a környező települések és nagyvárosok jó biztonsággal elérhetők.

Területének földrajzi alakzata patak völgyekkel szabdaltsága.

A kistérség települései mind közlekedés-földrajzilag, mind a gazdasági vonzás tekintetében kistérségi alkotnak. A vonzáskörzethez 17 település : Kisbér, Ászár, Bársonyos, Császár, Kerékteleki, Tárkány, Csép, Ete, Vérteskethely, Bakonysárkány, Aka, Súr, Ácsteszér, Csatka, Réde, Bakonybánk és Bakonyszombathely tartozik.

Gazdasági jellemzők

A 90-es éveket megelőző időszakban Kisbér a térség közepes méretű ipari foglalkoztatójának számított. A rendszerváltást követően a helyi gyáregységek szinte kivétel nélkül tönkrementek, vagy leépítették őket, a helyi termelőszövetkezet megszűnt. Kisbéren erősen beszűkültek a munkavállalási lehetőségek.

Az iparszerű növénytermeléssel és állattenyésztéssel foglalkozó vállalkozások mára kezdenek magukra találni. Érdemes még megemlíteni a környéken lévő nagyterjedésű erdőkre épülő erdőgazdálkodást. Ezek a vállalkozások jelenleg nem képesek nagy létszámú foglalkoztatásra, de mindenképpen a térség potenciáját jelentik.

Kisbér másik potenciáját a még meglévő alkatrész és gépgyártási szaktudás jelenti. Kisbér a 81. sz. főút mentén helyezkedik el, Győr és Székesfehérvár között. A két település ipari övezeteiben az elmúlt években jelentős innovációk történtek, amikhez beszállító vállalkozásokként tudnak csatlakozni a Kisbéren megtelepülő vállalkozások. Jelenleg ez a lehetőség nincsen teljesen kihasználva és főleg ezen iparilag fejlett területek elszívó hatása érvényesül. A kisbéri iparterületen egy nagyobb cég, a Minebea AccessSolutions Hungary Europe Kft. rendelkezik üzemcsarnokkal. A legjelentősebb foglalkoztatók listáján több más cég is található, ami a fémfeldolgozáshoz kapcsolódó szakismeretekre épít, ilyen pl. a Fém-Művek Kft., Drat Kft. és a Propos Kft.

A város legnagyobb foglalkoztatójának az önkormányzat számít. Az önkormányzati intézményekben foglalkoztatottak száma rendkívül magas, ez is mutatja Kisbérenek a térségben elfoglalt közigazgatási központ funkcióját. 2012-ig az önkormányzat az óvodai-nevelési és az általános iskolai oktatási feladatokon túl, önként vállalt feladatként középfokú oktatási intézményeket is tartott fenn. 2013. január 1-től az alap és középfokú oktatási feladatok ellátásáról az állam gondoskodik az állami intézményfenntartó központ útján.

Regionális összehasonlításban a Kisbéri kistérség az alacsonyabb kereskedelmi üzletszámmal rendelkező térségekhez tartozik, ugyanakkor a kistérségen belül kimutatható Kisbér vezető szerepe. A helyi vállalkozások száma növekvő tendenciát mutat. A városban található sokrétű szolgáltatást nyújtó kereskedelmi üzletek (a kistérség többi településéhez viszonyítva) magas száma, annak a jele, hogy Kisbér a térségben belül központi szerepet tölt be. A környező településeken többnyire csak egy kisbolt és kocsma működik, ennél bővebb személyi és gazdasági szolgáltatásokkal szinte csak Kisbéren találkozhatunk.

Turizmus

A kistérség közlekedés földrajzi szempontból optimális környezetben fekszik. Kedvező közlekedési helyzeténél fogva a térség turisztikai szempontból átmenő pontja a Vértes, Bakony, és a Balaton felé irányuló forgalomnak.

Kisbér lovas múltjáról híres város. Az elmúlt évek kezdeményezései jól mutatták, hogy egy lovas versenyen vagy egyéb városi nagy rendezvényen naponta akár több ezer ember is részt vesz. Ezek a programok önmagában azonban nem kellően kihasználtak. Kisbéren az elmúlt évek pályázati fejlesztésében elkészült a Kiskastélyban található helytörténeti múzeum, a Tó partjának térkövezése és itt található a 45 makettből álló Mini-Magyarország Makettpark, és a közeli Kistérséghez tartozó Ászár községben található 20 épületből álló Mini Skanzen. A tó partján kialakításra került egy interaktív, tematikus játszótér, amely kulturális örökségek bemutatásának keretében a gútai fahidat jeleníti meg. Az ún. Fő- tér projekten belül (Kormányzati támogatás keretében) elbontásra került a város közepén lévő régi Áruház épülete, megújult a Kisbéri Nagyboldogasszony Római Katolikus Templom és Plébánia épülete, a körforgalomban a Kisbér nevű lószobor került elhelyezésre, továbbá a sétány egy részének kialakítása is megtörtént. A közeljövőben kerül folytatásra a sétány további része, a Lovarda Északi épületének teljes felújítása, a Vöröskereszt épületének bontása, valamint a Plébánia előtti tér teljes felújítása. Ezen beruházásokkal a város központi részei és a korábban elkészült turisztikai látványosságok (felújított királyi lovarda épületei) már egy egész napos turisztikai látványosságot és felüdülést biztosíthatnak az érdeklődők számára.

Demográfiai adatok

A város lakóinak száma 2022. december 31-én 5.554 fő volt. Az utolsó ismert 6 év adatait vizsgálva elmondható, hogy a településen lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek számában (1. számú táblázat) kisebb emelkedés volt tapasztalható. Ez az országos tendenciákat tekintve kedvezőnek számít.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	5 336	bázis év
2018	5 359	100,43%
2019	5 393	100,63%
2020	5 311	98,48%
2021	5 315	100,08%
2022	5 554	104,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város lakosságának nem és korösszetételénél megfigyelhető (2. számú táblázat), hogy a fiatalabb korosztályokban a férfiak és a nők aránya megközelítőleg hasonló, 60 éves kor felett viszont egyre csökken

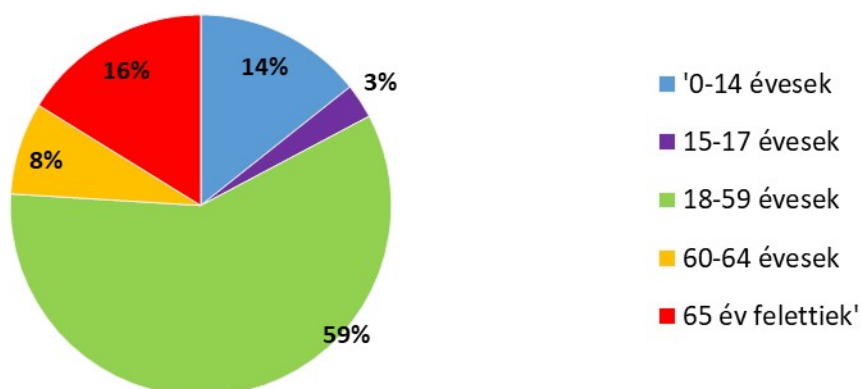
a férfiak aránya. A lakosság jelentős részét, 55,8%-át a 18-59 év közötti korosztály teszi ki, melyet a 65 év felettek korcsoportja követ közel 20%-al.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

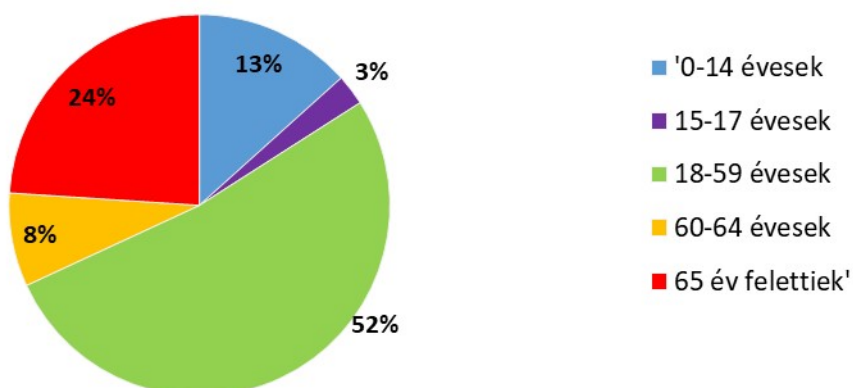
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 655	2 875	5530	48,01%	51,99%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			149	2,69%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	380	384	764	6,87%	6,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	78	75	153	1,41%	1,36%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 559	1 499	3058	28,19%	27,11%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	208	228	436	3,76%	4,12%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	430	689	1119	7,78%	12,46%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

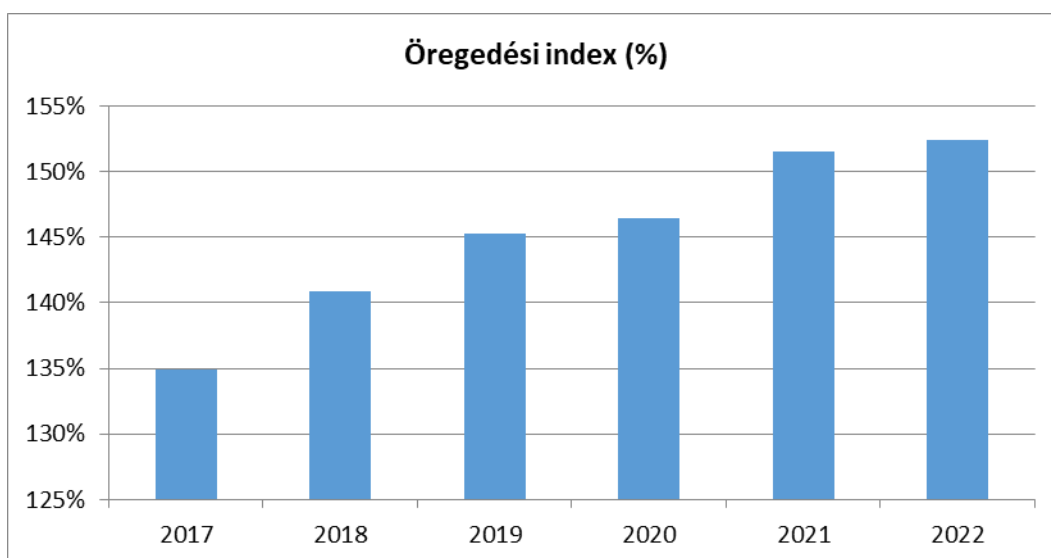
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A korösszetétel alakulását az idősök arányának jelentősebb, illetve a gyermekek arányának csekély mértékű növekedése jellemzi, ennek köszönhetően az öregedési index (3. számú táblázat) folyamatosan emelkedik, az országos átlagot is meghaladja.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 009	748	134,89%
2018	1 052	747	140,83%
2019	1 104	760	145,26%
2020	1 119	764	146,47%
2021	1 173	774	151,55%
2022	1 195	784	152,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások számának egyenlege (4. számú táblázat) 2016 óta meglehetősen hektikus, 2020-ban hosszú idő óta először került negatív tartományba.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	3,55
2018	8,79
2019	9,30
2020	-1,12
2021	11,10
2022	-0,57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege határozza meg. Az 5. számú táblázatból látható, hogy a településünkön a vizsgált időszakban a természetes fogyás volt megfigyelhető, amely az 1980-as évek óta a Kárpát-medence jelentős részére jellemző.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-10,65
2018	-8,23
2019	-7,81
2020	-13,08
2021	-12,80
2022	-8,11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség egy olyan alapvető emberi jog, amely kimondja, hogy minden embert – nemre, bőrszínre, vallásra, anyagi helyzetre, fogyatékosagra, politikai véleményre, szexuális irányultságra, életkorra, nemzetiséghez való tartozásra, családi állapotra stb. való tekintet nélkül – megillet a lehetőség, hogy másokkal azonos módon, azonos térben, és ugyanolyan arányban hozzáférhessen például információkhoz, tevékenységekhez, eszközökhöz, szolgáltatásokhoz.

Kisbér Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisbér Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az Esélyegyenlőségi Program további célja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Kisbér Város vezetése döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén.

Az Ebktv. 31. §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A Képviselő-testületnek a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében kötelező és önként vállalt feladatai vannak.

Kisbér Város Önkormányzata szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat,

valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) alapján szervezi az egyes gyermekjóléti ellátásokat. Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő- testülete az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátási formák helyi szabályozásáról szóló 20/2020. (X.09.) önkormányzati rendelete meghatározza az önkormányzat által biztosított egyes szociális ellátások formáit, valamint az érvényesítés garanciáit is.

A helyi rendeletalkotásnál az esélyegyenlőségi célcsoportokat figyelembe vesszük. Ennek megfelelően került megalkotásra a gyermekétkeztetés térítési díjairól szóló 15/2020. (VIII.24.) önkormányzati rendelet, valamint az időskorúak támogatásáról szóló 16/2023. (X.12.) önkormányzati rendelet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

A stratégia Magyarország legátfogóbb, a szegénység elleni küzdelmet és a roma népesség felzárkózását szolgáló stratégiája. Célja, hogy a társadalomtudományos kutatásokra, szakstatisztikákra is tekintettel bemutassa a szegénységgel összefüggő társadalmi problémákat, és a következő évtizedre kijelölje a szegénységből fakadó, a roma népességet fokozottan érintő társadalmi hátrányok csökkentésének főbb irányait. A stratégia a szegénység szempontjából meghatározó társadalmi problémák áttekintésével, a kezelésükre meghatározott beavatkozási irányok és szakpolitikai célok kijelölésével járul hozzá a fejlesztéspolitikai források felhasználásához.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A stratégia általános célja az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti a kirekesztettség, a kiszorítás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolat fejlesztését. A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, melyek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák a fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021–2030)

Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése

- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony. A cél eléréséhez a következő lépések javasoltak:

- a) A nők részvételének támogatása a politikai döntéshozatalban
- b) A nők vezetővé válásának elősegítése a gazdasági - vállalati szektorban
- c) A tudomány terén a nők előtt álló láthatatlan akadályozó tényezők lebontása
- d) A lányok és nők MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) pályák felé való irányultságának támogatása
- e) A lányok és nők szakképzésben és felsőoktatásba való érvényesülésének előmozdítása, a lemorzsolódásuk csökkentése
- f) A nőpolitikai, a női szempontokat figyelembe vevő szaktudás fejlesztése

A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése, amelyet az alábbi intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A 6 év alatti gyermeket nevelő nők elhelyezkedésének támogatása
- b) A női vállalkozók támogatása
- c) A nők és férfiak közötti bérkülönbségek
- d) A nők speciális (különösen gyermekszülés és gyermeknevelés, családi állapot, gyermekszám, egészségi állapot, valamint beteg- és idősgondozás miatti) szegénységi kockázatának csökkentése (munkavállalás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, az egészségügyi és a szociális ellátások, valamint a digitalizáció területén)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

A stratégia célja, hogy az idős emberek meg tudják őrizni az aktivitásukat és a társadalmi részvételüket, valamint egy olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse és az idős emberek iránti szolidaritás, valamint az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igények alapján. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának a tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékossgal élők bevonásra kerüljenek azon döntések meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesznek.

A Program főbb beavatkozási területei az egészségügy, a korai fejlesztés, oktatás, képzés, foglalkoztatás, szociális szolgáltatások és ellátások, komplex rehabilitáció, önrendelkezés, önálló életvitel, a fogyatékos személyek és családjaik, sport, kultúra és turizmus.

A HEP-ekben leképeződik a MNTFS 2030 szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek az alábbiak:

- Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2020. év második felében alkotta meg és fogadta el a 20/2020. (X.09.) számú önkormányzati rendeletét az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátási formák helyi szabályozásáról.
Ezt az alaprendeletet több ízben módosította.
E rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az Önkormányzat által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, a jogosultat érintő jogokat és kötelezettségeket, valamint a jogosultságok érvényesítésének garanciáit is rögzíti a rendelet.
- a gyermekétkeztetés térítési díjairól szóló 15/2020. (VIII.24.) önkormányzati rendelet rögzíti az intézményi térítési díjakat, melynek hatálya a Kisbér város közigazgatási területén az Önkormányzat által fenntartott bölcsődere és óvodára, továbbá a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában lévő általános iskolára, gimnáziumra és szakközépiskolára terjed ki.
- az időskorúak támogatásáról szóló 16/2023. (X.12.) önkormányzati rendelet értelmében: Kisbér Város Önkormányzata időskorúak települési támogatása címen hivatalból egyszeri természetbeni támogatást nyújt 10.000 Ft értékű ajándécsomag formájában az adott év december 31 napjáig 70. életévüket betöltött kisbéri állandó lakóhellyel rendelkező lakosok számára minden év decemberében.
Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2013. év első felében alkotta meg és fogadta el a 7/2013. (IV.11.) számú önkormányzati rendeletét a lakások és helyiségek bérletére vonatkozó helyi szabályokról. Ezt az alaprendeletet több ízben módosította.
E rendelet célja, hogy a Kisbér Város Önkormányzata tulajdonában álló lakások és helyiségek bérlete által – jelen Program szempontjából kiemelten fontos a lakások bérlete – a szociális helyzetük alapján rászoruló családok elhelyezésének megoldása, valamint a jogszabályban meghatározott elhelyezési kötelezettség teljesítése.
- Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2020. évben alkotta meg és fogadta el a 23/2020. (VII.7.) számú önkormányzati rendeletét a helyi közművelődésről.
E rendelet céljai a következők:
 - a lakosság megismerhesse a kulturális örökség javait és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti önismeret formálásában, a könyvtári szolgáltatások, a nevelés, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és tömegtájékoztatás útján,

- a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekelismerő- és érvényesítő képességének, a közösségek alakulásának és alakításának ösztönzése, a civil szektor segítése, civil szolgáltatások bevezetése,
 - az önművelés iránti igény elmélyítése,
 - a közösségi művelődési lehetőségek biztosítása.
- Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2022. év végén alkotta meg és fogadta el a 18/2022. (XII.12.) számú önkormányzati rendeletét a Helyi Építési Szabályzatról. A rendelet hatálya Kisbér város teljes közigazgatási területére terjed ki. A város területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani elmozdítani, a rendeltetését megváltoztatni és ezekre engedélyt adni – országos érvényű rendelkezések mellett – kizárólag jelen rendelet előírásainak megfelelően szabad.
 - Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2018. évben alkotta meg és fogadta el az 1/2018. (I.19.) számú rendeletét a településkép védelméről.
A rendelet célja a város sajátos településképének társadalmi bevonással és konszenzus által történő védelme, ennek érdekében a településkép megőrzésére és formálására vonatkozó szempontok meghatározása, az építési tevékenységekkel összefüggő, de más jogszabályban nem szabályozott szakmai szempontok meghatározása, valamint az ezekkel összefüggő helyi eljárási szabályok rögzítése.

Egyéb dokumentumok:

- Kisbér Város Településrendezési Terve,
- Kisbér Város Településszerkezeti Terve,
- Kisbér Város Intergált Településfejlesztési Stratégia,
- Kisbér Város Integrált Vízgazdálkodási Terve.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Kisbér Város Önkormányzata tagja a Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulásnak (a továbbiakban: KTKT), illetve a város a székhelye a Kisbéri járásnak.

A KTKT működteti a járás egészére kiterjedő ellátási területű család- és gyermekjóléti központot, amely 17 településen, összesen közel 20.000 lakos ellátásáért felel. A HEP-ben nevesített feladatok egy része ennek köszönhetően térségi szinten, a KTKT-n keresztül kerül ellátásra.

2004. júniusában 79 Komárom-Esztergom, Pest és Fejér megyei település létrehozta a Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társulást azzal a céllal, hogy közösen kidolgozzanak és megvalósítsanak egy a térség hulladékkezelési problémáit orvosolni kívánó hulladékgazdálkodási programot. A programnak egyebek mellett szerves része, az érintett önkormányzatok területén található felhagyott TSZH lerakók rekultivációja is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felhasznált statisztikai adatok az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, nyilvántartásokból és statisztikákból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civil és karitatív szervezetek

beszámolóit, tapasztalatait. A különböző forrásokból szerzett adatok azonban sok esetben eltérést mutatnak, ami egyrészt megnehezítette a kiértékelést, másrészt pedig kisebb-nagyobb mértékben torzíthatja a kapott eredményeket.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban gyakran használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él, és esélye sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kitörjön.

A mélyszegénység fogalmát a Havas Gábor szociológus által összeállított kritériumrendszer írja körül a legáltalában. Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek, a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.

A mélyszegénység esetén a kockázati tényezők összeadódnak: alacsony iskolai végzettség, ami miatt kiszorultak a munkaerő-piacról, munkalehetőségek hiánya, elzárt falvakban élnek, ahonnan nehéz a közlekedés az esetleges munkalehetőségekhez, a szolgáltatások (oktatás, szociális, egészségügy) csak részlegesen érhetőek el, és mindehhez még társulnak lakhatási problémák is. A mélyszegények körében felülreprezentált a romák aránya, de a többségük nem roma.²

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, azon belül is a roma népesség helyzetének a fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

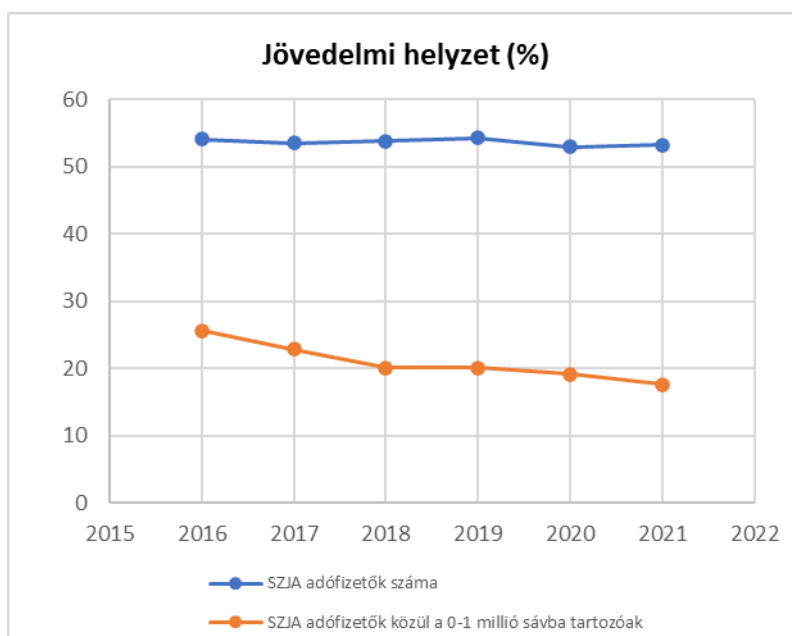
A 3.1. számú táblázat szemlélteti, hogy a településen az SZJA adófizetők száma az állandó lakónépesség 53-54%-a, ami teljes mértékben megfelel az országos átlagnak. A 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya az SZJA adófizetők között jelentősnek mondható, azonban az elmúlt években az arányuk 25%-ról 20% alá csökkent, ami javuló tendenciát jelent.

² Esélyegyenlőségi módszertani útmutató – háttéranyag, „Cselekvő Közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” – 2017

https://www.kodolanyi.hu/konyvtar/images/tartalom/File/Kozossegszervezes/csk_utmutato_eselyegyenloseg_20170331.pdf

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	54,05	25,64
2017	53,48	22,80
2018	53,79	20,05
2019	54,24	20,05
2020	52,89	19,15
2021	53,16	17,59
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2016 és 2020 között az állandó népesség adófizetői számában a változás minimális ezzel szemben az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma folyamatosan csökken.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

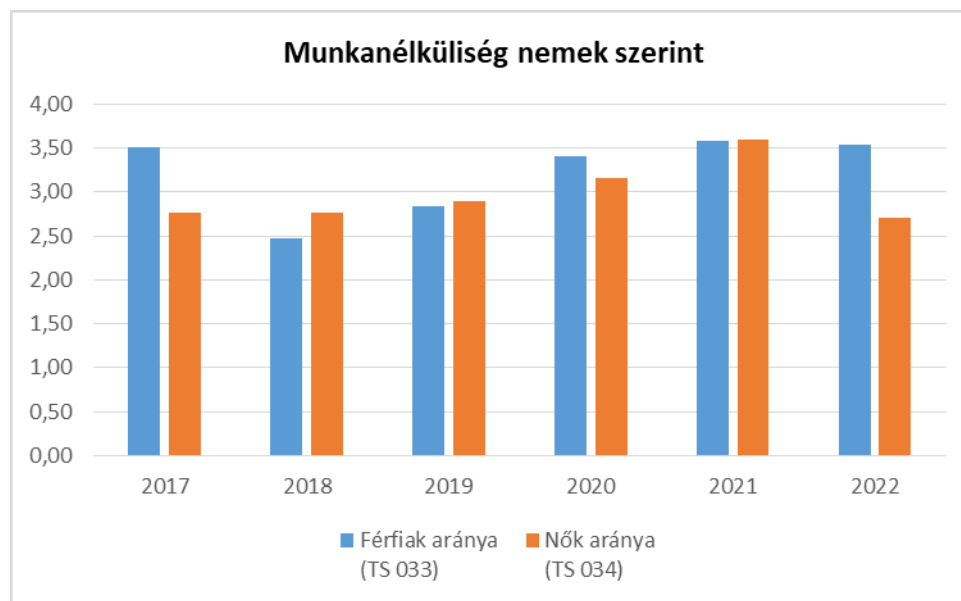
Az emberek számára a munkavégzés nem egyszerűen jövedelemszerzési lehetőség, hanem szociális jelentősége is van. A munkavégzés intézménye az élet legalapvetőbb szervezői közé tartozik a modern társadalmakban. A jövedelem hiánya és a transzferjövdelemek fokozódó aránya a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A következőkben a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával - korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,50	2,77	3,14%
2018	2,47	2,76	2,62%
2019	2,84	2,89	2,87%
2020	3,41	3,16	3,29%
2021	3,58	3,59	3,59%
2022	3,54	2,70	3,12%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

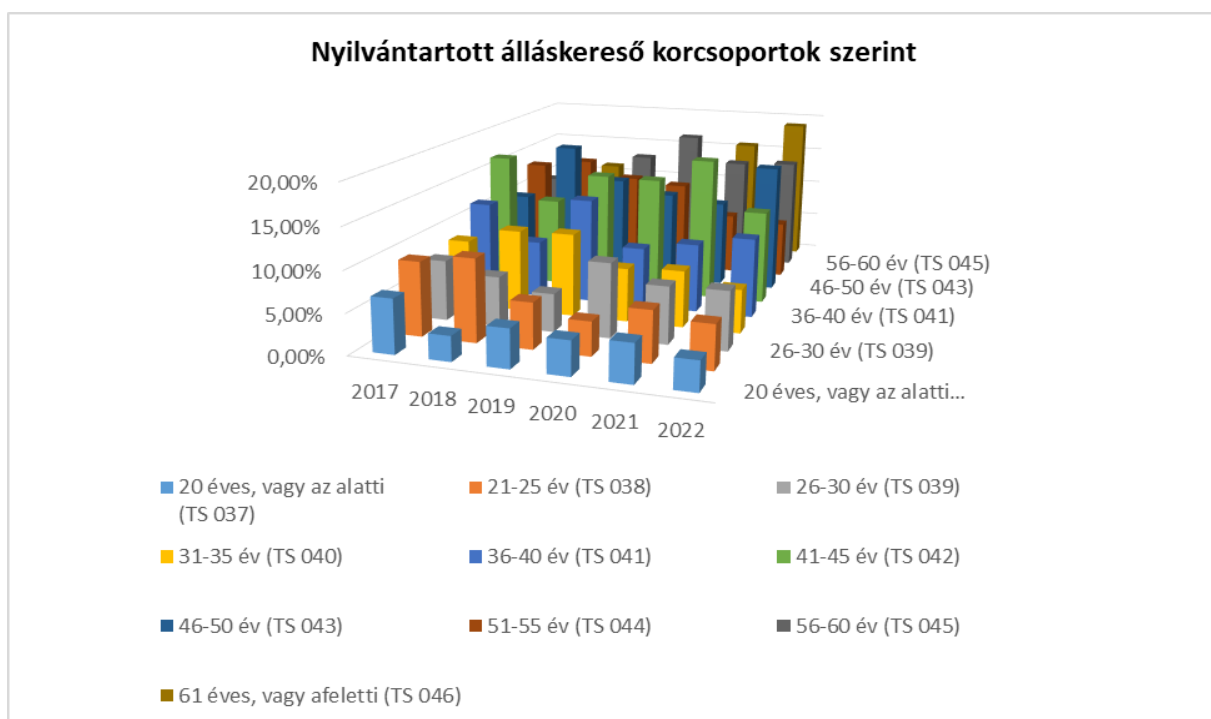
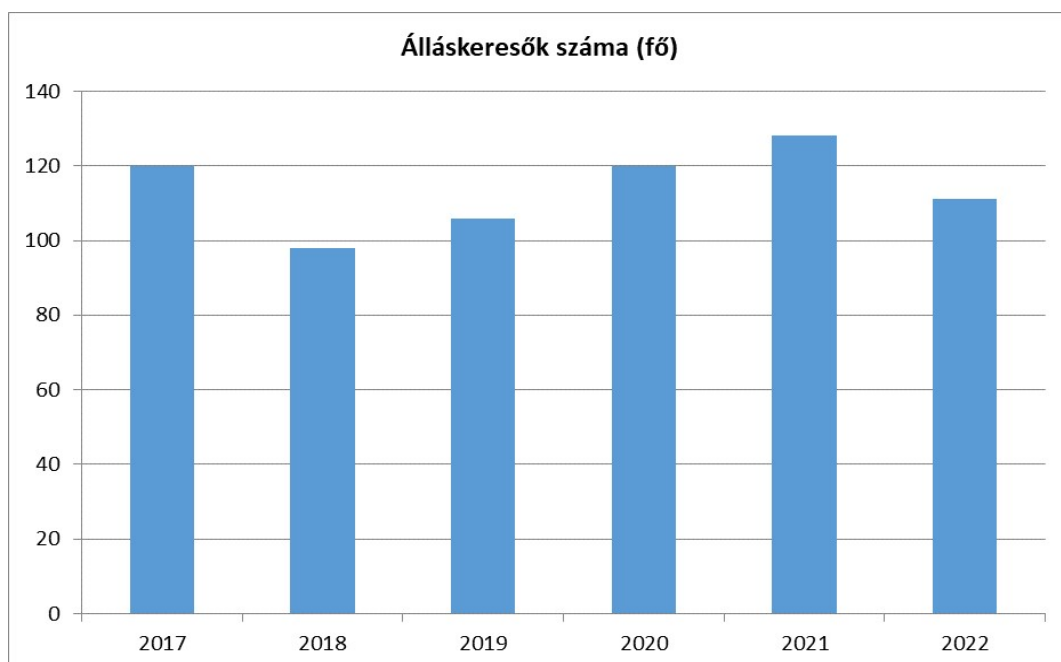
A 3.2.1. számú táblázat szemlélteti a nyilvántartott álláskeresők arányát a 15-64 éves korosztály körében. Megállapítható, hogy a 2018-as év gazdaságilag rendkívül erős volt a településen, a regisztrált álláskeresők aránya közel 0,5%-ot csökkent az előző évhez képest. 2019-től kezdődően azonban az álláskeresők számának folyamatos növekedése tapasztalható, amely vélhetően a COVID-19 járvány okozta gazdasági visszaesésnek köszönhető. 2021. novemberében az országos átlag 3,7% volt, amely megközelítőleg megegyezik a kisbéri aránnyal.

Míg a 2016-17-es években a férfiak aránya volt számottevően magasabb, addig a 2018-21 közötti időszakban ez kiegyenlítődött. 2022-ben azonban újra a férfiak aránya volt magasabb az álláskeresők körében.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		Fő összesen	120	98	106	120	128
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	8,00	3,00	5,00	5,00	6,00	4,00
	%	6,67%	3,06%	4,72%	4,17%	4,69%	3,60%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	10,00	6,00	5,00	8,00	6,00
	%	9,17%	10,20%	5,66%	4,17%	6,25%	5,41%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	6,00	5,00	11,00	9,00	8,00
	%	7,50%	6,12%	4,72%	9,17%	7,03%	7,21%
31-35 év (TS 040)	Fő	10,00	10,00	11,00	8,00	9,00	6,00

	%	8,33%	10,20%	10,38%	6,67%	7,03%	5,41%
36-40 év (TS 041)	Fő	14,00	7,00	14,00	9,00	11,00	11,00
	%	11,67%	7,14%	13,21%	7,50%	8,59%	9,91%
41-45 év (TS 042)	Fő	20,00	11,00	16,00	18,00	23,00	13,00
	%	16,67%	11,22%	15,09%	15,00%	17,97%	11,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	12,00	17,00	14,00	14,00	14,00	18,00
	%	10,00%	17,35%	13,21%	11,67%	10,94%	16,22%
51-55 év (TS 044)	Fő	16,00	14,00	13,00	14,00	10,00	8,00
	%	13,33%	14,29%	12,26%	11,67%	7,81%	7,21%
56-60 év (TS 045)	Fő	12,00	9,00	15,00	21,00	18,00	16,00
	%	10,00%	9,18%	14,15%	17,50%	14,06%	14,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8,00	11,00	7,00	15,00	20,00	21,00
	%	6,67%	11,22%	6,60%	12,50%	15,63%	18,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. táblázatban látható a nyilvántartott álláskeresők korcsoportok szerinti megoszlása.

A 25 év alatti korosztály aránya a teljes létszámon belül 2022-re közel 9 %-ra csökkent, ami egyértelműen pozitívum, hiszen azt jelzi, hogy a fiatal pályakezdekők munkavállalási kedve megnövekedett, illetve a munkáltatók is egyre szívesebben foglalkoztatják őket.

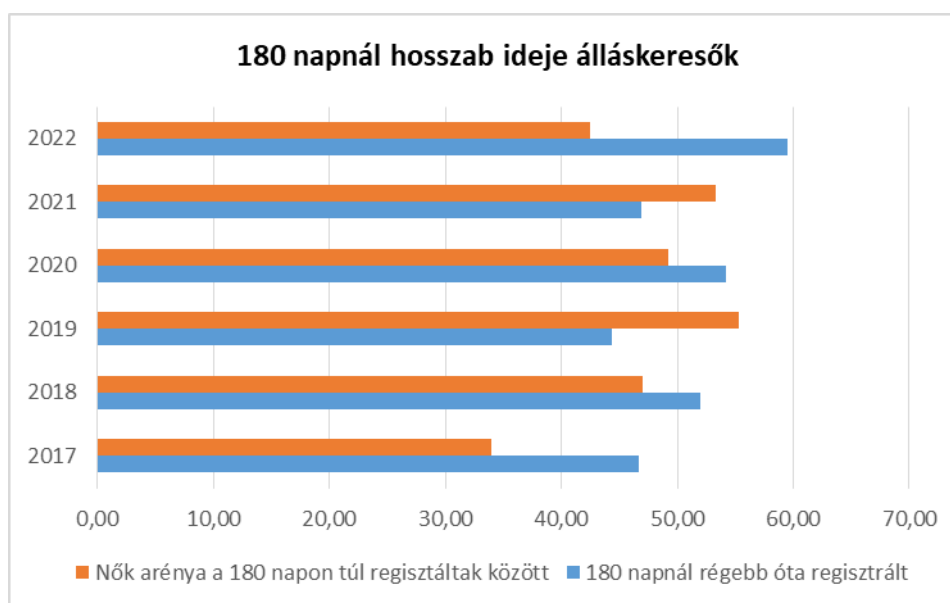
A vizsgált időszakban a következő korcsoportoknál növekedett az álláskeresők aránya:

- a 46-50 év közöttiekénél,
- az 56-60 év közöttiekénél, valamint
- a 60 év felettieknél.

A 36-45 és a 41-45 év közöttiek esetében arra lehet következtetni, hogy ebben a korban magasabb a munkahely-váltás iránti eltökéltség, az 56 év feletti - nyugdíj előtt álló - korosztály számára pedig egyértelműen nehezebb a munkaerőpiacon elhelyezkedni, amennyiben valaki elveszíti a korábbi munkahelyét.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	46,67	33,93
2018	52,04	47,06
2019	44,34	55,32
2020	54,17	49,23
2021	46,88	53,33
2022	59,46	42,42

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat rögzíti a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők számát. 2018-ig a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya lineárisan emelkedik, azt követően viszont éves szinten váltakozó tendenciát mutat.

A vizsgált időszak első felében a tartós munkanélküliek között a nők aránya volt a kevesebb (2017-ben mindössze 34%), 2019-től kezdődően azonban szinte minden évben 50% feletti. Ez arra enged következtetni, hogy a COVID-19 járvány okozta gazdasági visszaesés erőteljesebben érintette azokat a vállalkozásokat, amelyek arányaiban több női munkavállalót foglalkoztatnak.

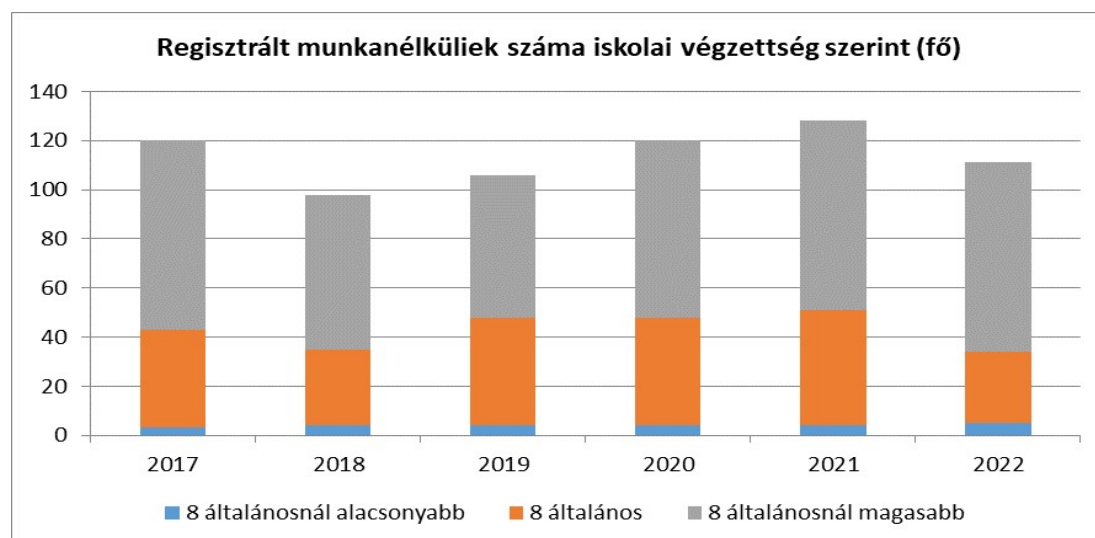
2022-ben azonban kiugróan magas volt a tartós munkanélküliek között a férfiak aránya.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága:

A munkaerő-piaci lehetőségek függenek az egyén iskolai végzettségétől. Sokáig általánosan elfogadott tény volt, hogy alacsonyabb iskolai végzettséggel nehezebb munkát találni. Napjaink munkaerőpiacára azonban ez már nem feltétlenül igaz, mivel a magyar lakosság iskolai végzettsége folyamatosan javul, így a magasabb iskolai végzettséget igénylő munkaköre arányaiban több jelentkező jut, mint az alacsonyabb végzettséget igénylő pozíciókra. Emellett szinte évente létesítenek telephelyet a hazánkban olyan multinacionális vállalatok, amelyek munkaerőigényének a jelentős részét az alacsonyabb végzettségű munkavállalók teszik ki.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint								
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint						
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség		
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2017	120	3	2,50%	40	33,33%	77	64,17%	
2018	98	4	4,08%	31	31,63%	63	64,29%	
2019	106	4	3,77%	44	41,51%	58	54,72%	
2020	120	4	3,33%	44	36,67%	72	60,00%	
2021	128	4	3,13%	47	36,72%	77	60,16%	
2022	111	5	4,50%	29	26,13%	77	69,37%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat szemlélteti a regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását, amely alátámasztja a fentebb leírtakat, miszerint a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű álláskeresők aránya a vizsgált időszakban 1 kivétellel 60% feletti volt. 2022-ben megközelítette a 70%-ot.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

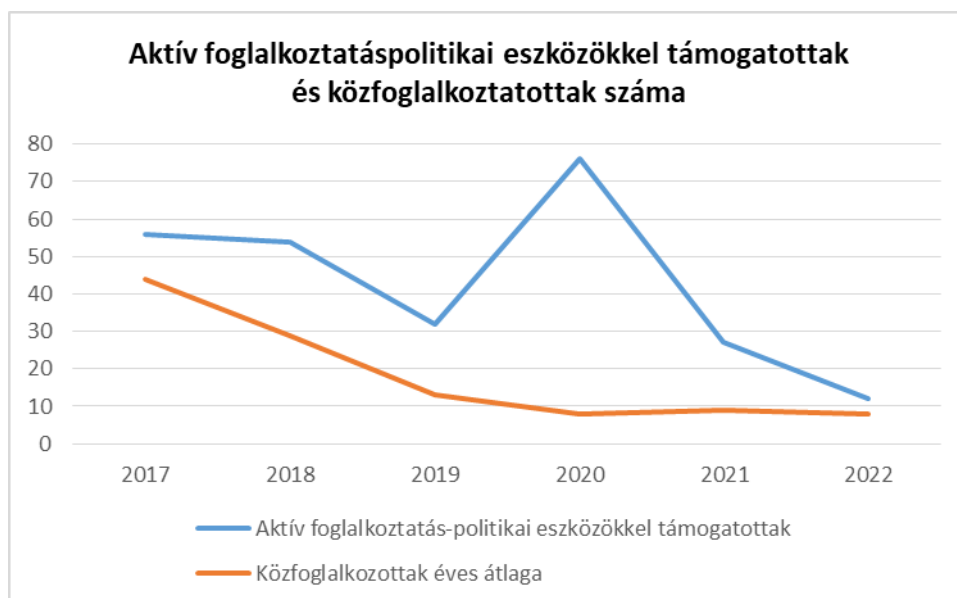
A különböző hátrányokkal küzdő munkaerő-piaci rétegek elhelyezkedése, munkához juttatása az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazásával segíthető elő. A korábbi években ezek közé tartozott a munkaerő-piaci képzés, de az utóbbi években ezek támogatása erősen lecsökkent, napjainkra pedig az eredeti formáját tekintve kikerült a kormányhivatalok foglalkoztatási eszköztárából. A leggyakrabban alkalmazott támogatási formák a beralapú támogatások, melyek központilag meghirdetett programok keretében célzottan használhatóak a munkába állítás elősegítésére.

A mélyszegénységben élő vagy azzal veszélyeztetett emberek körében a legszélesebb rétegeket aktív munkaerő-piaci részvételhez juttató foglalkoztatási forma a közfoglalkoztatás. Ennek célja, hogy a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresők részére foglalkoztatási lehetőséget nyújtson - elsősorban a közfeladatok ellátásában való részvétel útján. További cél, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők bekerüljenek az elsődleges munkaerőpiacra.

Kisbéren létezik egy olyan társadalmi réteg, amelynek munkához juttatása hosszú távon kizárólag ilyen formában lehetséges. Bár a közfoglalkoztatottak száma 2016 óta rohamosan csökken, biztosan lehet számolni nagyságrendileg 10 fővel, akik az elkövetkező években is csak ezen a foglalkoztatási formán keresztül lesznek képesek a munkavállalásra.

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	56	44
2018	54	29
2019	32	13
2020	76	8
2021	27	9
2022	12	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A település 48 km-re Székesfehérvártól, 39 km-re Tatabányától, 38 km-re Győrtől, 30 km-re Komáromtól és 20 km-re Mórtól, a 81-es és 13-as főutak csomópontjában fekszik. Ezen települések ipari parkjai jelentős mennyiségű munkaerőt szívnak el a Kisbértől, mivel magasabb fizetéseket és béren kívüli juttatásokat tudnak nyújtani a munkavállalóknak, emellett pedig a munkába járást is támogatják – vagy saját autóbusz járattal meg is oldják. Kisbér centruma a lakosság számára könnyen és gyorsan elérhető, ahonnan a tömegközlekedés - főleg autóbusszal - jól megoldott, megfelelő mennyiségű a napi járatok száma.

A település azonban rendelkezik potenciális munkalehetőségekkel, melyeket részben az önkormányzati és állami intézmények adnak (mint pl.: az óvoda, az iskolák, a családsegítő szolgálat, a művelődési ház és könyvtár, az idősek otthona, a szakkórház). Ezenfelül 9 olyan vállalkozás található a városban, amely legalább 20 főt foglalkoztat, így azért kijelenthető, hogy van lehetőség a helyben történő elhelyezkedésre is.

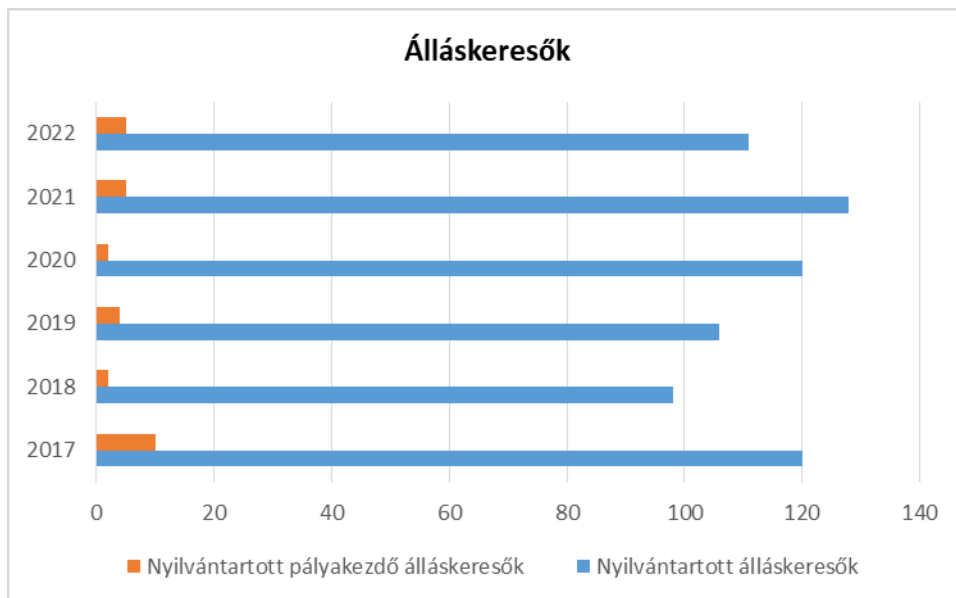
Az önkormányzat megvalósítás alatt lévő és tervezett beruházásai (mint pl. ipari park létesítése, egészségügyi központ létesítése stb.) a település élhetőbbé és biztonságosabbá tétele mellett azt a célt szolgálják, hogy minél több kis- és középvállalkozás számára teremtsenek megfelelő körülményeket a letelepedéshez, növelve a helyben történő foglalkoztatást.

A Kisbéri Újság - a város negyedévente megjelenő hivatalos lapja -, az önkormányzat honlapja és a település által működtetett közösségi oldalak közérdekű információkat közvetítő, térítésmentesen igénybe vehető kommunikációs csatornák (állásajánlatok, képzési lehetőségek, foglalkoztatási programok, stb.).

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	120	10
2018	98	2
2019	106	4
2020	120	2
2021	128	5
2022	111	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pro-aktív módon segítjük a fiatalok munka világába való belépését. A munkaerő-piaci tájékozódáshoz minden évben megrendezésre kerül a Pályaválasztási Nap, amelyen a pályadöntések elősegítése céljából a helyi iskolák jelentős létszámmal vesznek részt.

Ezenfelül 2016 óta a „Nyári diákmunka elősegítése” c. országos munkaerő-piaci program keretében minden évben többféle tevékenységre kínálunk munkát és pénzkereseti lehetőséget az önkormányzati intézményeknél. Ez a munkatapasztalat hozzásegíti a diákokat a látóterük kiszélesítéséhez, a felelősségtudatuk kialakulásához, a munka világának megismeréséhez, az emberi kapcsolatokhoz és az együttműködéshez szükséges készségek gyakorlásához, illetve a majdani pályaválasztáshoz is kiváló kiinduló alapot tud nyújtani.

2017. május 15-én indult és 2018. október 31-én fejeződött be a 86 millió forint uniós támogatásból megvalósult, „Helyi foglalkoztatási együttműködések megvalósítása a Kisbéri Járásban a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolása érdekében” című, TOP-5.1.2-15-KO1-2016-00001 azonosító számú projekt, amelynek célja olyan munkaerő-kínálat kialakítása volt, amely megfelel a járásban működő vállalkozások munkaerő-piaci igényeinek, ezáltal közvetlenül szolgálja a gazdaságfejlesztési célok elérését. A 2017. augusztus 31-én megkötött Foglalkoztatási Paktum egyik kiemelt célcsoportja a 25 év alatti fiatalok és a 30 év alatti pályakezdő álláskeresők voltak.

A 3.2.6. számú táblázatban került rögzítésre a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma. Jól látható, hogy az arányuk a vizsgált időszak egyik évében sem érte el a 10%-át a regisztrált álláskeresőknek, ami azt jelzi, hogy a munkaerőpiacon szükség van az oktatási rendszerből kikerülő pályakezdő fiatalok munkájára.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációhoz helyben a Kisbéri Járás Hivatal Foglalkoztatási Osztálya nyújt szakmai támogatást:

- a szakképzetlen / elavult / nem hasznosítható szakképzettséggel rendelkezőknek
- a pályakezdőknek és 25. év alattiaknak,
- az 50. életévüket betöltöttöknek,

- a programban történő részvételt megelőző 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesülteknek,
- a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett vagy már tartósan álláskeresőknek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az anyagi és szociális helyzetük miatt hátrányos helyzetű aktív korú foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők számának csökkenésének legfőbb oka, hogy a közfoglalkoztatásban prioritást élvez ez a célcsoport. Ezzel az átmeneti munkalehetőséggel a nehéz anyagi helyzetben élő álláskeresők részére az addigi kis összegű támogatást meghaladó közfoglalkoztatási bér biztosított. A városüzemeltetési feladatokat ellátó Kisbéri Városigazgatóság évek óta alkalmaz munkavállalókat az országos közfoglalkoztatási program keretében, melynek köszönhetően átlagosan 10-15 fő részére tudnak ebben a formában - elsődlegesen zöldfelület karbantartási feladatok végzésére - munkalehetőséget biztosítani. A roma származás szenzitív adatnak minősül, így arra vonatkozóan nem rendelkezünk nyilvántartással.

Az idei évben Kisbér Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata is kilátásba helyezte, hogy részt kíván venni a közfoglalkoztatási programban, ezzel is lehetőséget biztosítva 2-5 fő részére a munkához jutásban.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Minden munkaerő-piaci program kiemelt célcsoportja a hátrányos helyzetű álláskeresők. A munkaerőhiány megjelenésével a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatási esélyei is nőttek, akik munkába állását a programokat koordináló szervezetek a munkáltatók foglalkoztatási költségeinek csökkentését szolgáló bér- vagy bérköltség támogatással is segítik.

Komárom-Esztergom Megye egyenlőbánásmód-referense havonta 1-1 alkalommal tart 3 különböző helyszínen ügyfélfogadást:

1. Komárom-Esztergom Vármegyei Kormányhivatal
2800 Tatabánya, Bárdos László utca 2. 1. em. 1. sz. tárgyaló
2. Veled-Érted Egyesület
2500 Esztergom, Simor János u. 24.
3. Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
2840 Oroszlány, Gárdonyi Géza utca 10. fszt. 1.

Mélyszegénységben élők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nem rendelkezünk adatokkal.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális írástudás és használat jelentőségét a Digitális Jólét Program Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája fogalmazza meg, mely szerint a felnövekvő generáció versenyképességét és munkaerő-piaci esélyeit alapvető módon határozzák meg a digitális kompetenciáik. A fejlesztés színhelye lehet bármely oktatásra alkalmas helyszín, a módja pedig bármilyen tanórai és tanórán kívül forma.

A Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár e téren is az élethosszig tartó tanulás színtere, e-Magyarország pontként üzemelve segítséget nyújt – nemre, korra, származásra, anyagi helyzetre való tekintet nélkül - a számítógép és az internet használatában, az e-ügyintézési és a digitális biztonságtechnikai készségek fejlesztésében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

Mind a pénzbeli, mind a természetbeni támogatások megállapításánál a háztartás egy főre jutó jövedelmének a nagysága a meghatározó. A pénzbeli és természetbeni ellátások járhatnak rendszeres, illetve eseti jelleggel. A segélyezési rendszerben kiemelt figyelem jut

- az időskorúak, az egyedülállók, valamint krízishelyzetbe került családok anyagi ellehetetlenülésének megakadályozására;
- a túlzott lakásterhek enyhítésére;
- az egészségi állapot teljes leromlásának megakadályozására; valamint
- eseti krízishelyzetek kezelésére.

A pénzbeli és természetbeni szociális juttatások rendszere 2015. évben megváltozott, elválasztásra kerültek az állami és a települési önkormányzati feladatok.

A munkanélküliséghez kapcsolódó pénzbeli ellátások az álláskeresői segély, illetve az álláskeresői járadék, melyeket az illetékes Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályán lehet igényelni. Az álláskeresői segély elsősorban azoknak a nyugdíjhoz közel álló munkanélkülieknek nyújt segítséget, akik nem tudnak tartósan munkaviszonyt létesíteni. A munkaerőpiac élénkülése ezt a korcsoportot kevésbé érinti, mivel az ő elhelyezkedésüket egyéb okok is nehezítik (egészségügyi, mentális, képzettségbeli, stb.)

2015-től az önkormányzatok felelőssége a helyi közösség szociális biztonságának erősítése - a „települési támogatás” adhatóságával -, melynek jogosultjait, feltételeit, típusait saját hatáskörben határozhatják meg.

Kisbér Város Önkormányzatának, valamint Kisbér Város Önkormányzata Szociális, Kulturális, Ifjúsági, Egyházügyi, Nemzetiségi Bizottsága a segélyeket körültekintően és célzottan, a megfelelő formában nyújtja a rászorulóknak.

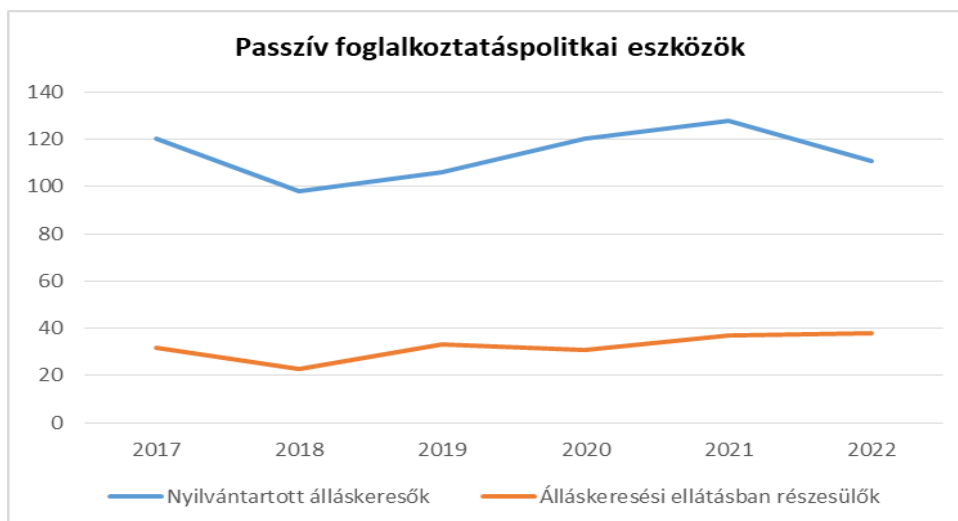
Kisbér Város Önkormányzatának szociális rendelete szabályozza – az országos jogszabályi szabályozás mellett – a pénzben és természetben nyújtott szociális ellátásokat, a szakosított ellátási formákat, valamint a gyermekek ellátását. Pénzbeli ellátás például a települési támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, természetben nyújtott szociális ellátás például a köztemetés, az időskorúak támogatása, étkeztetés.

A pénzbeli segélyek mellett, a természetbeni támogatások száma is növekszik.

Az ellátásokra fordítható összeg függ az önkormányzat aktuális teherbíró képességétől, illetve a jogszabályi változásoktól. Az önkormányzat anyagi helyzete sajnálatos módon legtöbbször csak a kötelezően biztosítandó támogatások nyújtására elegendő.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	120	3,35%	32	26,67%
2018	98	2,75%	23	23,47%
2019	106	3,00%	33	31,13%
2020	120	3,50%	31	25,83%
2021	128	3,80%	37	28,91%
2022	111	3,10%	38	34,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

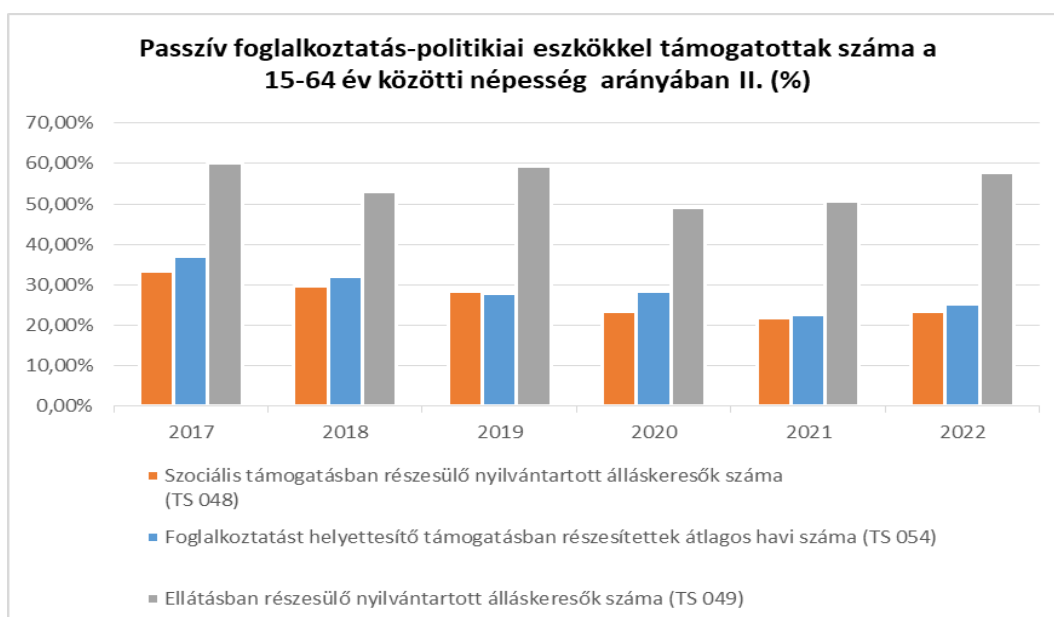

A nyilvántartott álláskeresők létszámán belül az álláskeresési ellátásban részesülők száma jelentősnek mondható. 2022-ben elérte a 34%-ot.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	40	33,33%	44	37,01%	72	60,00%
2018	29	29,59%	31	31,98%	52	53,06%
2019	30	28,30%	30	27,85%	63	59,43%
2020	28	23,33%	34	28,32%	59	49,17%
2021	28	21,88%	29	22,66%	65	50,78%
2022	26	23,42%	28	25,14%	64	57,66%

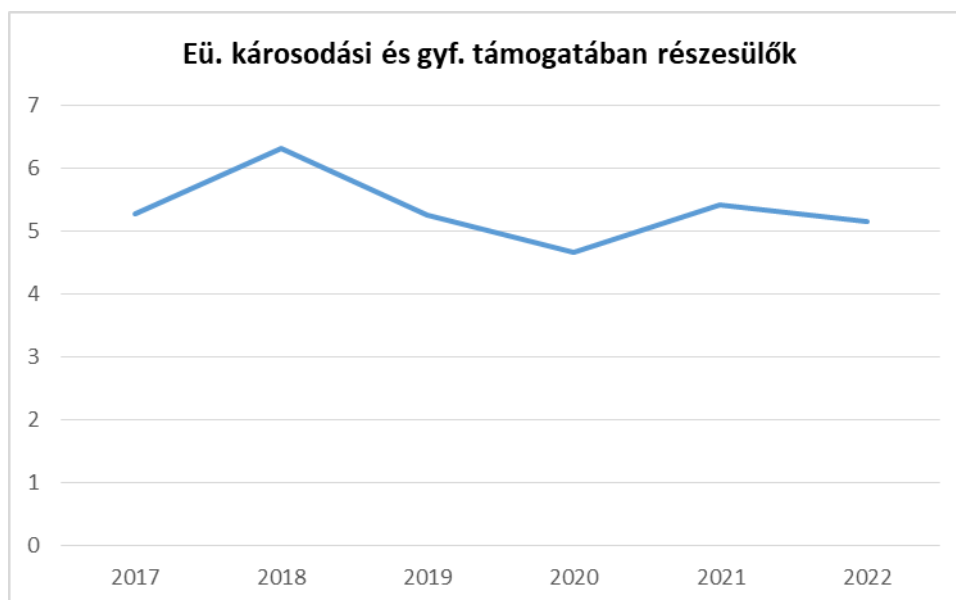
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők száma a 2017-es év kiugró adatát leszámítva átlagosan 29 fő. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma ennél valamivel több, átlagosan 30 fő. Az ellátásban részesülők száma a legmagasabb, a nyilvántartott álláskeresők több, mint 50%-át teszik ki.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	5
2018	6
2019	5
2020	5
2021	5
2022	5

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma átlagosan 5 fő, ami szerencsére egy nagyon kedvező adat.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

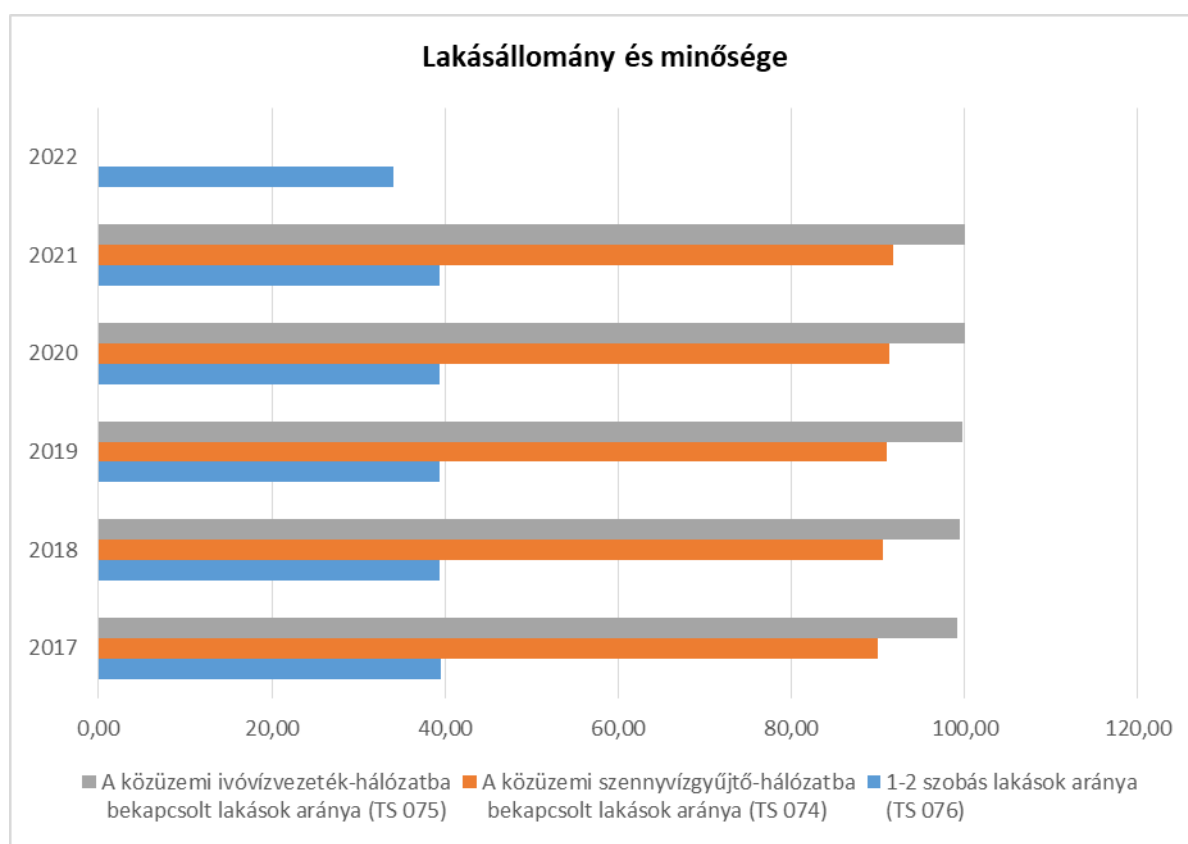
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A társadalom egyes csoportjainak lakáshoz jutásához fontos szerepet töltenek be az önkormányzati bérlakások. Itt fontos megemlíteni, hogy az önkormányzat nem csak szociális, hanem piaci alapú bérlakásokkal is rendelkezik. Az utóbbiakkal az önkormányzat főként a fiatal párokat és családokat segíti, hogy az első lakás megszerzése előtt meg tudják kezdeni az önálló életet.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	2162	2	0,93	39,50	90,01	99,17
2018	2161	3	1,39	39,43	90,56	99,49
2019	2160	0	0,00	39,40	91,06	99,72
2020	2160	1	0,46	39,40	91,34	100,00
2021	2160	0	0,00	39,40	91,76	100,00
2022	2267	4	1,76	33,97	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A 3.4.1 számú táblázatból látható, hogy Kisbér lakásállománya szinte állandó, a vizsgált intervallum 4 évében is 2.160 db volt. Ennek az áll a háttérben, hogy a településen csupán néhány db építési telek található, a lakásállomány a régebbi lakások újjáépítésével, illetve felújításával újul meg.

A szennyvízgyűjtő- és ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások aránya rendkívül magas, bőven az országos átlag (82,8%, illetve 94,9%) feletti.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	2 162	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	2 161	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	2 160	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	2 160	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	2 160	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	2 267	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kisbér Város Önkormányzata tulajdonában jelenleg 39 db bérlakás van.

Az önkormányzati bérlakások kategóriái hasznosításuk célját tekintve a következők:

- a) szociális helyzet alapján bérbé adható bérlakások,
- b) piaci alapon bérbé adott bérlakások.

A lakásállomány - a hasznosításuk szerint - a következő módon alakul:

- Szociális bérlakások száma: 39 db
- piaci alapon bérbé adott bérlakások: 0 db

A bérlakás állományból komfort fokozat szerint:

- összkomfortos lakás: 17 db,
- komfortos lakás: 12 db,
- félkomfortos lakás: 4 db,
- komfort nélküli lakás: 6 db

A bérlakás állománya nagyrészt felújításra szorul, melynek nagy része energetikai felújítás lenne. Az energiaválság okozta közüzemi díj emelkedése a fenntartásukat tovább nehezíti a lakásoknak, mely további terhet ró a lakásállomány bérlőire, valamint az önkormányzat számára egyaránt.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakásállomány alakulását az a) pontban vázoltuk.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

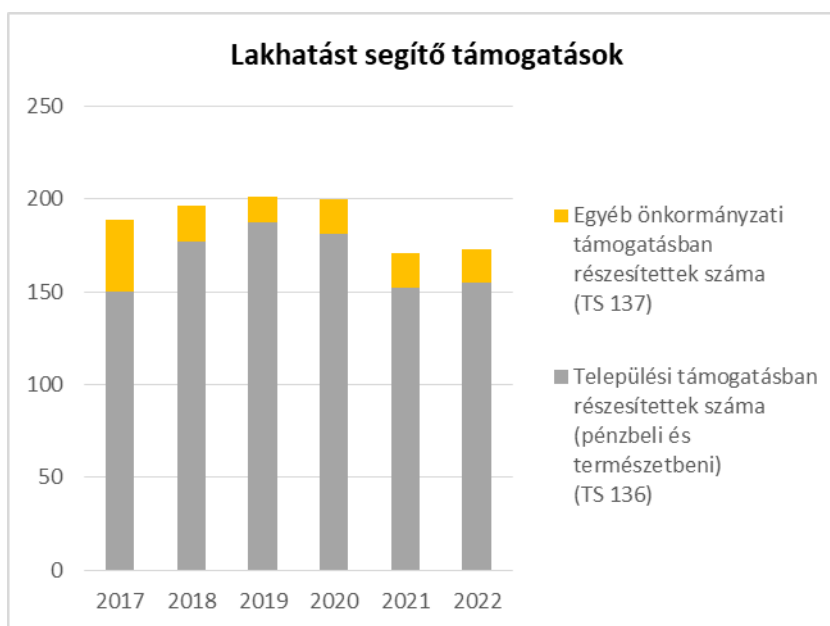
Pontos információval nem rendelkezünk, de tudomásunk van arról, hogy egyre többen laknak a város külterületi részein zártkerti ingatlanokon található pice és présházakban, gazdasági épületekben. Továbbá a településen nagy mértékben elterjedt a mobil házak telepítése is.

e) lakhatást segítő támogatások

Kisbér Város Önkormányzat Képviselő-testületének szociális rendelete a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújt települési támogatást (továbbiakban: lakhatási támogatás). A lakhatási támogatást egy év időtartamra állapítja meg az önkormányzat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	150	39
2018	177	19
2019	187	14
2020	181	19
2021	152	19
2022	155	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Az adósságkezelési szolgáltatás – ennek keretében adósságcsökkentési támogatás - szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg.

Arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy a lakosság milyen széles köre rendelkezik devizahitellel, amit lakásvásárlásra vagy felújításra vett fel.

Kisbér Város Önkormányzata a bérlakás állomány vonatkozásában rendelkezik adatokkal a bérletdíj hátralék, a bérlakásokhoz kapcsolódó közüzemi díj hátralék vonatkozásában.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Egyre többen laknak a város külterületi részein zártkerti ingatlanokon található pice és prэшázakban, gazdasági épületekben. Továbbá a településen nagy mértékben elterjedt a mobil házak telepítése is. A település közműszolgáltatásokkal való lefedettsége magas, a közszolgáltatások nagy részét a lakók igénybe tudják venni. A település egyes (zömében zártkerti) részein a csatornahálózat és a gázhálózat nincs kiépítve, továbbá a hulladékszállítás érdekében a gépjárművek bejutása (az utak rossz állapota miatt) időszakosan, egyes utcaszakaszokra nem biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen nem találhatóak telepek vagy szegregátumok.

A településen azonban találhatóak **szegregációval veszélyeztetett terület**: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Kisbér településen szegregációval veszélyeztetett terület:

- Kisbér, Deák Ferenc utca 71. (10 lakásos ingatlan, helyiek Malom néven ismerik)
- Kisbér Vécser dűlő, Újszőlő utca.

Ezen településrészen a rosszabb a közmű ellátottság (gáz, csatorna), mint a település többi részén, valamint az infrastruktúra hiányossága is jellemző. A lakhatási körülmények nem minden esetben megfelelőek. Az utak állapota nem megfelelő, különös tekintettel arra a tényre, hogy a meglévő nyomvonal (a házak elhelyezkedésnek adottságai alapján) alkalmatlan az úttest és az ahhoz szükséges csapadékvíz elvezetés kiépítésének megvalósítására (szűk a hely). Az önkormányzat által évente több alkalommal végzett útjavítási munkálatok ellenére - az esőzéseket követően - egyes útszakaszok ismételten rossz állapotba kerülnek.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregáció meghatározása a KSH 2011. évi népszámlálási adataiból számított szegregációs mutatón alapul. Azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, vagy meghaladja az 50 %-ot. Ennek megfelelően szegregátum a településen nincsen, azonban szegregációval veszélyeztetett terület van.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 2015. évi CXXIII. tv. előírásainak megfelelően Kisbér Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

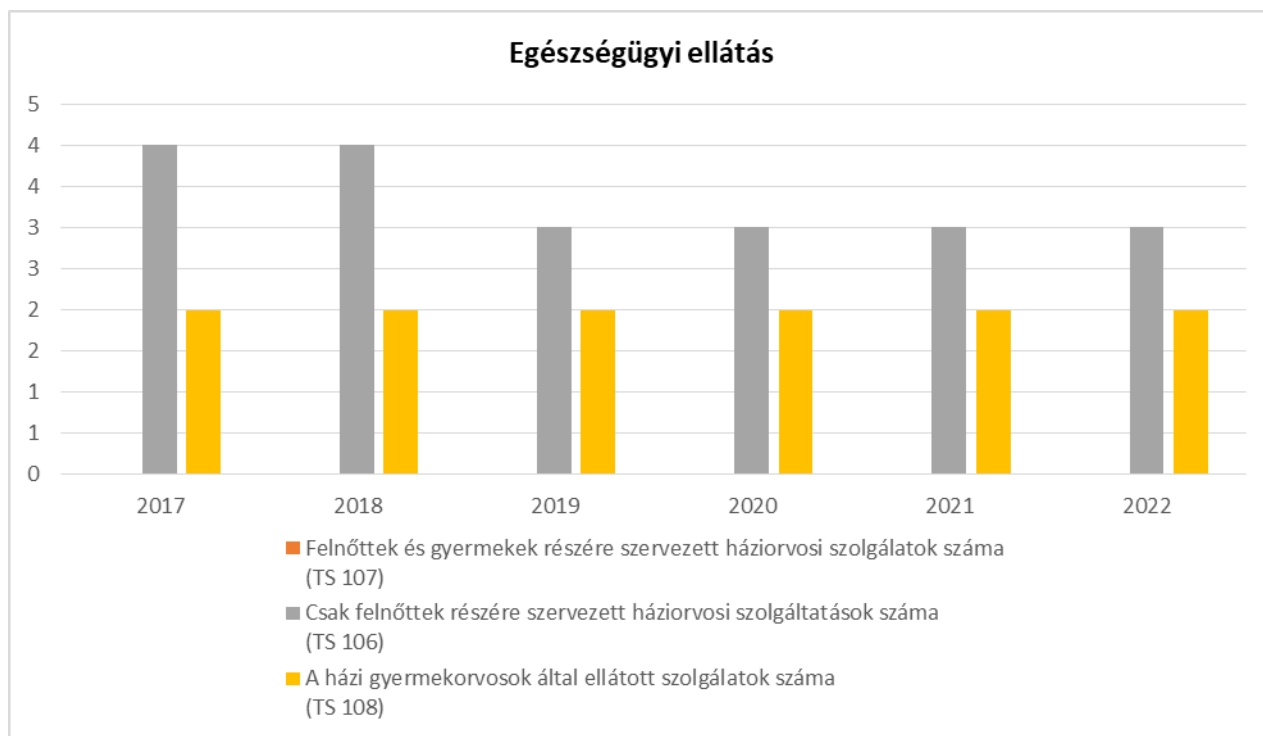
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	2	137	29,68
2018	0	4	2	2	134	32,52
2019	0	3	2	2	127	20,05
2020	0	3	2	2	119	17,61
2021	0	3	2	2	130	13,59
2022	0	3	2	2	107	12,41

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés jónak mondható, mivel 4 háziorvos, 2 gyermekorvos, 2 db védőnő és 2 fogorvos tevékenykedik a városban. A településen 2 db gyógyszerértár található.

A központi orvosi ügyelet biztosított a Batthyány Kázmér Szakkórházban.

A településen található Batthyány Kázmér Szakkórház járóbeteg-szakellátás, illetve aktív és krónikus belgyógyászat területén a Kisbéri Kistérség, illetve Komárom-Esztergom Megye, a rehabilitációs tevékenység szempontjából a Közép-Dunántúli Régió egyik fontos egészségügyi intézménye.

Az intézmény diagnosztikai háttere biztosított, terápiás szolgáltatásokkal rendelkezik. A fizioterápia területén hydroterápia (subaqualis torna, pillangókád, súlyfürdő, tangentor), gyögmasszázs, tornatermek, valamint elektroterápiás kezelések elérhetőek. A kórház épületének 2006. évben befejeződött korszerűsítése által a betegellátás komfort fokozata nőtt, a terápiás szolgáltatások köre bővült.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnői szolgálat által biztosított kora gyermekkorai szűrésekhez valamennyi, a településen tartózkodó gyermek hozzáfér. A gyermekek testi fejlődésének nyomon követése érdekében a védőnők minden gyermek esetében év eleji, és év végi növekedési, súlygyarapodási adatait vezetik, valamint elvégzik a hallásvizsgálatot.

Kötelező népegészségügyi szűrések már nincsenek. Arról nem rendelkezünk kimutatásokkal, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Batthyány Kázmér Szakkórház a 30 ágyas gastroenterológiai rehabilitáció osztályon, a 27 ágyas krónikus belgyógyászati osztályon, a 77 ágyas rehabilitációs osztályon és a 30 ágyas pszichiátriai rehabilitációs osztályon nyújt fekvőbeteg-szakellátást a területi ellátási kötelezettségébe tartozó lakosok részére.

A mozgásszervi rehabilitációs osztályon a mozgásszervi betegek, a gyulladással, reumatológiai betegek rehabilitációja mellett, a konzervatív ortopédiai kórképekben (degeneratív gerinc, és ízületi

megbetegedések, scoliosis, spondylolisthesis, M. Scheuermann, csípőficam, genu varum, valgum, stb.), csontbetegségekben, neurológiai, neurovascularis betegségekben szenvedők, traumatológiai beavatkozások következtében indokolt, valamint egyes belgyógyászati kórképekhez társuló mozgásszervi betegek rehabilitációja történik.

2016 óta a kórház rehabilitációs profilja tovább bővült. A 30 ágyas pszichiátriai rehabilitációs osztály az ország teljes területéről fogad előjegyzést követően pácienseket. A csoportrezsimben működő osztályon a pszicho- és szocióterápia széles skáláját használják.

A rehabilitáció területén a mozgásszervi rehabilitáció mellett már a neuro-rehabilitáció is elérhető, ezáltal nőtt az osztályon kezelt súlyos agysérültek aránya, amely megnövelte a neuro-pszichológiai és a logopédiai kezelések számát is. Az osztályhoz csatolva mozgásszervi rehabilitációs ambulancia is működik, ahol előzetes időpont egyeztetés után fogadják a házi orvosok által beutalt betegeket.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetés ellátása érdekében az önkormányzata két főzőkonyhát működtet. Egyet az általános iskola épületében, amely biztosítja óvoda, a Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásban működő iskolák étkeztetését, valamint a szociális étkeztetést. A másik konyhát az Őszi Napfény Idősek Otthona keretében működteti az önkormányzat, amely a bölcsődei étkeztetést, illetve az intézmény saját lakóinak étkeztetését biztosítja közterületen.

Az általános iskola főzőkonyhájának eszközállománya a Vidékfejlesztési Program keretében elnyert pályázati támogatásnak köszönhetően 2019-ben jelentős mértékben megújult.

Az ételkészítés során törekednek a friss, lehetőség szerint helyben termelt alapanyagok beépítésére, az egészséges táplálkozás elvárásainak megfelelő gyermekétkeztetés biztosítására.

A gyermekétkeztetés a nevelési-oktatási intézményekben ennek megfelelően biztosított.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Számtalan sportegyesület tevékenykedik a településen, ezáltal is biztosítva a sportoláshoz való lehetőséget a városban (kézilabda, foci, tenisz, súlyemelő, lovas..) Az egyesületek működését a város nagymértékben segíti, amely - az ingyenes teremhasználattól a rendszeres pénzügyi támogatásig terjed - minden egyesület vonatkozásában egyedileg kerül meghatározásra, annak jellemzőitől (gyermeklétszám, sportolói létszám, egyedi igények..) függően. Az önkormányzat működteti a Zsivótzky Gyula Sportcsarnokot, amely számtalan egyesületnek és csoportnak biztosít ingyenes formában, illetve kedvezményes díjon sportolási lehetőséget.

A településen jelenleg építés alatt áll egy tanuszoda. Nagy reményekkel várja a település annak elkészültét. A TOP Plusz pályázat keretében pedig lehetőség nyílik arra, hogy a Spartacus Sportegyesület által működtetett futballpályán egy rekortán futókör kerüljön kialakítása. Ezen pályázat keretében továbbá egy gördeszkapálya kerül kialakításra a Magyar utcai régi játszótér helyén.

Ezen túlmenően Kisbéren és Hánta településrészen is elhelyezésre kerültek kondiparkos eszközök.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés: Kisbér Város szociális rendelete szabályozza a szociális szolgáltatások körét.

Az Önkormányzat az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés, idősek nappali ellátása,
- idősek otthonában történő elhelyezés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A következő ápolást, gondozást nyújtó intézmények találhatóak meg Kisbéren:

- Őszi Napfény Idősek Otthona,

- Családok Átmeneti Otthona,
- Gyermekjóléti Szolgálat;
- a gyermekek napközbeni ellátását a Kisbéri Gyöngyszem Óvoda és Bölcsőde látja el.

g) drogprevenációs szolgáltatások zömében pályázati forrásból, valamint az iskolák működésének a keretein belül valósulnak meg. Azonban a lakosságtól érkező jelzések alapján nagy szükség lenne egy központi megelőzést szolgáló rendszer kialakítására, amely a vidéki települések lakói számára is könnyen elérhető.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről a szolgáltatások nyújtásakor nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A településen népkonyhával nem rendelkezünk.

Előnyben részesítés kapcsán információval nem rendelkezünk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségeknek fontos, lényeges szerepe van az életminőség javításában. Közösségek alatt az emberek olyan összefüggő hálózatait értjük, amelyek a lakóhelyük (település, szomszédság), a napi tevékenységüket legnagyobb mértékben kitöltő elfoglaltságuk (oktatási intézmények), munkájuk (munkahelyük), valamilyen életkori (idősek), demográfiai jellemzőik (nők), esetleg közös problémáikra közös válaszokat kereső (önsegítő csoportok) dimenziók mentén „szerveződnek”.

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a művelődési ház, a könyvtár, oktatási intézményeink, az egyesületek, önszerveződő művészeti csoportok (például színjátszó csoport, fazekas műhely, csipkeverő szakkör). Az Önkormányzat a feladatok átvállalásában, megosztásában és anyagi támogatással is segíti munkájukat.

A város központjában lévő Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár kiváló helyszínt biztosít különböző programok, események, civil kezdeményezések megszervezéséhez, megrendezéséhez.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	943	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normához és viselkedési szabályokhoz. Egyéb információval a témában nem rendelkezünk.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A városban több civil szervezet működik, melynek a célkitűzései között szerepel a bajba jutott családok segítése és támogatása is (pl.: Kisbéri Protestáns KÖR Egyesület, Máltai Szeretetszolgálat..). Aktív részvételük érzékelhető egy-egy krízishelyzet megoldása során. Az egyházakra is jellemző, hogy segítő támogatást nyújtanak az elesettek irányába, továbbá a Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ által biztosított szolgáltatások (nappali ellátás, élelmiszer csomag osztás) is jelentős támogatásnak minősülnek.

Az intézmények saját hatáskörben biztosított ellátási kötelezettségeiken túl mindig igyekeznek segíteni a látókörükbe került segítségre szoruló családokat.

Az önkéntes munka megnyilvánulásának ékes bizonyítéka a 2023 évben, hogy a diákok egy csoportja önként vállalkozott arra, hogy idős, illetve beteg emberek számára a tüzelő feldarabolásában és behordásában segédkeznek.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Kisbéren a nemzetiségi önkormányzat, mint hagyományőrző ápolják a roma hagyományokat, felelevenítve a régi szokásokat, foglalkozásokat, énekeket, táncokat. A gyermekek és felnőttek részére egyaránt, különböző rendezvények keretében táncokat, dalokat tanítanak, hagyományőrző foglalkozásokon vehetnek részt.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A HEP 8. fejezetének a) pontjában kerül ismertetésre.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kisbér Város Cigány Kisebbségi Önkormányzat első választásának időpontja 2002. október 15.

Alakuló ülés időpontja 2002. november 15.

A névmódosítás iránti kérelem tárgyalására 2012. 02.06. napi ülésen került sort, amely napirend tárgyalása eredményeként született döntés alapján 2012.01.01-től Kisbér Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata a hivatalos elnevezés.

Az önkormányzattal való partnerség a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a nemzetiséget a pályázati tevékenységében, működéséhez segítséget nyújt.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerződéses formában, szorosan és rendszeresen kölcsönösen együttműködik a városi önkormányzattal a romákat érintő kérdésekben. Kisbér Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata szükség szerint, de legalább évente négy alkalommal ülésezik a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltaknak megfelelően.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fiatalok elvándorlása	Támogatási rendszer kiépítése, tömegközlekedés javítása (munkába járás), gyermekintézmények (óvoda, iskola) fenntartása, támogatása
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Foglalkoztatás bővítése; egyéb helyi és térségi foglalkoztatási, képzési lehetőség felkutatása
A lakosok egészségügyi állapota nem felel meg az országos mutatóknak.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése
Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát a Foglalkoztatási Osztálynál.	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásokról, lehetőségekről
A mélyszegénységben élők és a romák társadalmi elfogadottsága nem megfelelő, nincs megfelelő és hatásos fórum a célcsoporttal kapcsolatos problémák átbeszélésének, és az érzékenyítésnek.	A hátrányos helyzetű, és negatív megkülönböztetést elszenvedő célcsoportok (elsősorban, de nem kizárólag a mélyszegénységben élők és romák) iránti elfogadás erősítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) számú határozatával a „Legyen jobb a Gyerekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja az volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 655	2 875	5530	48,01%	51,99%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			149	2,69%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	380	384	764	6,87%	6,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	78	75	153	1,41%	1,36%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

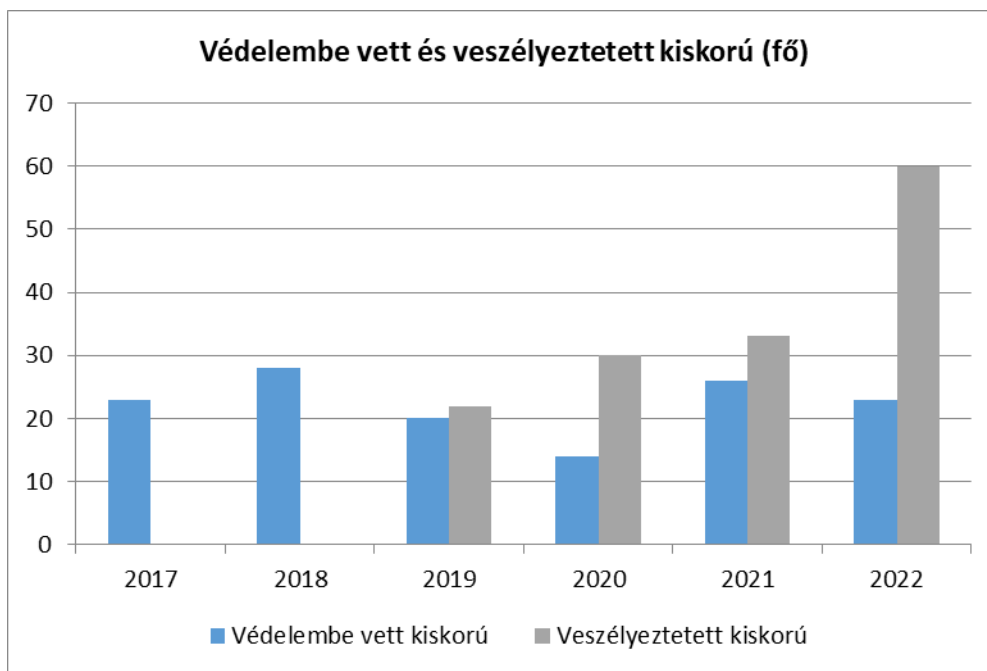
A veszélyeztetett és védelembe vett gyermeket számát a településen a Kisbéri Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya tartja nyilván. A hatóság védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosított. A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján köteles a védelembe vétel iránti eljárást hivatalból lefolytatni. Amennyiben az eljárás nem a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére indult, úgy a gyámhivatal beszerzi az illetékes gyermekjóléti szolgálat javaslatát az ügyben.

A hatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot értünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Az alapvető gyermekvédelmi feladatokat a kistérségben a Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ látja el. A védelembe vett gyermekekkel és családjaikkal kapcsolatos szociális segítő munkát végzik, illetve az esetmenedzserek koordinálják a szakmai tevékenységet a veszélyeztetettség mielőbbi megszüntetése érdekében.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	23	n.a.
2018	28	n.a.
2019	20	22
2020	14	30
2021	26	33
2022	23	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ olyan integrált szociális intézmény, amely egy szervezetbe foglalja a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat, valamint a gyermekvédelmi alapellátások önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatait.

Kisbéren a védelembe vett 18 év alattiak száma ingadozó görbét mutat, míg a veszélyeztetett gyermekek száma nem szabályos, de emelkedő tendenciát mutat. 2022-ben ez a szám majdnem a duplájára növekedett.

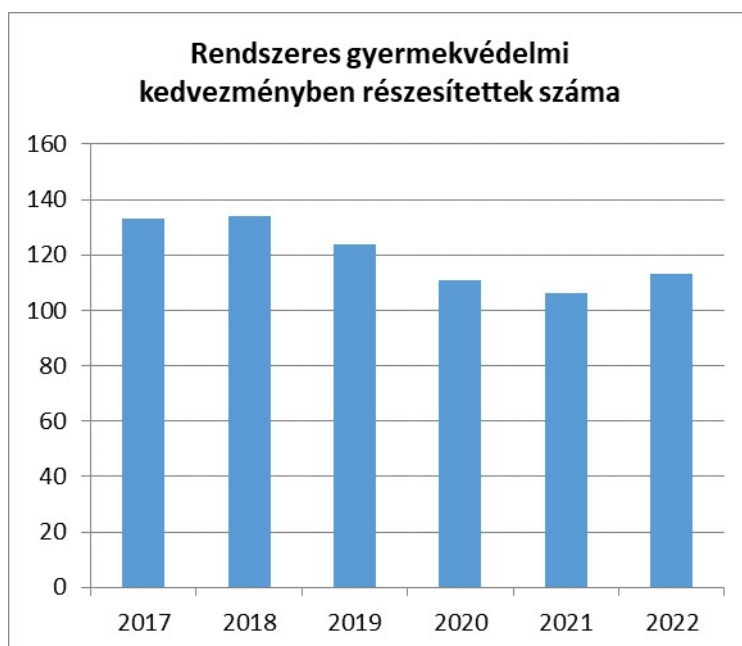
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásának igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	133
2018	134
2019	124
2020	111
2021	106
2022	113

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermek akkor jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha a gyermeket gondozó család a törvény szerinti mértéket meghaladó *vagyonnal nem rendelkezik*, és a családban *az egy főre jutó havi jövedelem* nem nagyobb 47 025 forintnál (a szociális vetítési alap összegének 165%-ánál), vagy

- nagyobb, de nem több 51 300 forintnál (a szociális vetítési alap összegének 180%-ánál), és
 - a) a szülő, illetve a törvényes képviselő egyedülálló, vagy
 - b) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - c) nagykorúvá vált gyermekként kérelmezi az ellátást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek *hátrányos helyzetűnek* a minősül, ha

- a) a szülő vagy gyám alacsony iskolai végzettségű, vagy
- b) a szülő vagy gyám alacsony foglalkoztatottságú, vagy
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között lakik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek *halmozottan hátrányos helyzetűnek* minősül, ha rá az a)-c) pontokban felsorolt hátrányok közül kettő is fennáll. A hátrányos helyzet vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása - kérelemre - külön határozatban történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

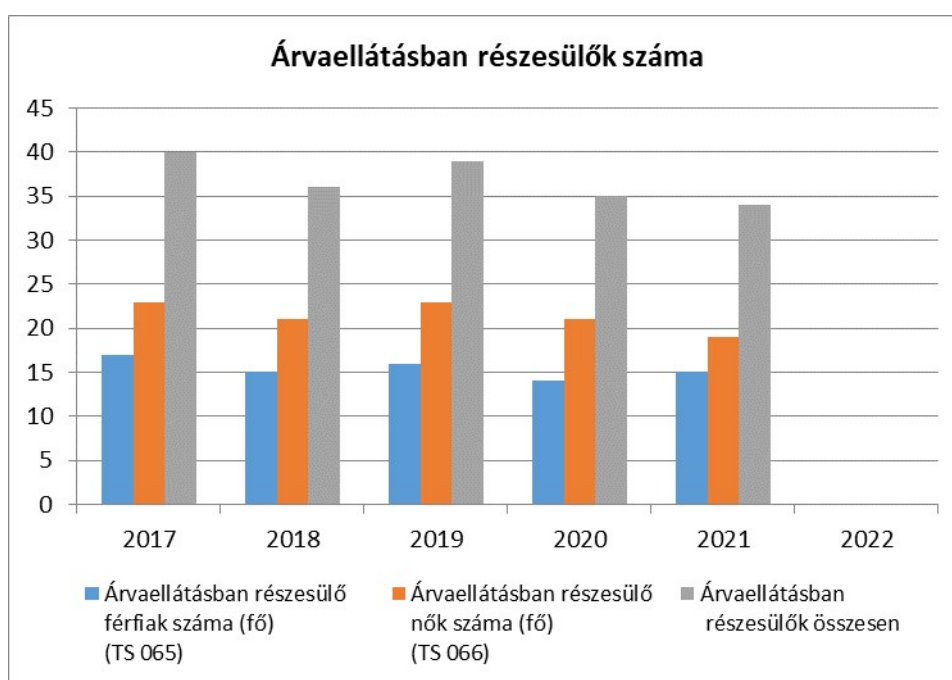
Kisbéren a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, és a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma hullámzó görbét mutat.

- c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Minden évben megrendezésre kerül az ún. Babaköszöntő, amely az aktuális évben született gyermekeket és szüleiket hivatott köszönteni. A rendezvény keretében – az önkormányzat gazdasági helyzetétől függő mértékben- vásárlási utalvány kerül kiosztásra. Az eseményen jelképes összeg kerül kiosztásra, azonban az önkormányzat mindenképpen jelezni szeretné a családok számára, hogy – gazdasági nehézségeitől függetlenül – nagy örömmel támogatja gyermeket vállaló családokat. Ezen túlmenően Az önkormányzat minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Ösztöndíj pályázathoz, mely alapján az idei évtől 10.000 Ft./hó támogatásban részesíti – szociális helyzet vizsgálatától függetlenül- a pályázathoz csatlakozó diákokat.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	17	23	40
2018	15	21	36
2019	16	23	39
2020	14	21	35
2021	15	19	34
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az óvodában és a bölcsődében akkor ingyenes az étkezés:

- ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a minimálbér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át. Erről mindig a szülő nyilatkozik,
- ha a gyerek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ha a gyerek tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy a családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ha a családban három vagy több gyermeket nevelnek,
- ha a gyereket a gyermekvédelmi szakellátás keretében nevelésbe vették.

Ingyen étkezés általános – és középiskolában:

Általános iskolában (1-8. évfolyamon) az alábbi esetekben lehet igénybe venni az ingyenes étkezést, ha a tanuló:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- vagy nevelésbe vették
- vagy fogyatékkal élők intézményében jár.

Aki már nem általános iskolás, de nappali, iskolarendszerű képzésben tanul, akkor jogosult az ingyenes étkezésre, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

Általános- és középiskolai étkezés féláron:

A menza árának felét kell fizetni azután a diák után általános-és középiskolában, valamint bármilyen nappali rendszerű iskolai oktatásban

- ha a családban három vagy több gyermeket nevelnek,
- ha a tanuló tartósan beteg (például gluténérzékeny) vagy fogyatékkal él, és nem jár neki az ingyenes étkeztetés.

Ezen kívül a középiskolában és bármilyen nappali rendszerű iskolai oktatásban a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók is féláron étkezhetnek.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához, illetve a vagyoni helyzethez kötődik. Az önkormányzatnál rendelkezésre álló adatok alapján egyre több szülő adja le jövedelmi nyilatkozatát az óvodában és a bölcsődében való ingyenes étkezés érdekében, amely ellenőrzésére az önkormányzatnak nincs lehetősége. Ezen megnövekedett költségek jelentős finanszírozási igényt generálnak.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevitelére a menekültek; menedékjogot kérők; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek (menedékesek) nemzetiségétől függetlenül minden bevándorló.

Kisbéren az Ukrán- Orosz háború kitörése óta jelentős számban vannak menekültek (hivatalos regisztrált adat 16 fő ebből 9 gyermek- de számuk a valóságban ennél több) a településen. A támogatások kiutalásának feltétele a nevelési és oktatási intézmények igénybevétele. Fentieknek megfelelően mind az iskola, mind az óvoda érintett az ukrán állampolgárságú gyermekek nevelésében/oktatásában. Az elmúlt év adatainak ismeretében az általános iskola és a gimnázium nagy hangsúlyt fektetett ezen gyermekek integrációjára, illetve nyelvi képzésének megalapozására. A helyi iskolai közösség befogadása ezen a téren mintaértékű.

Az ukrán gyermekek szociális alapú támogatását az állam az önkormányzaton keresztül biztosítva, így megítélésünk szerint jelen állapot szerint nincs köztük hátrányos helyzetű.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Erre vonatkozó adattal nem rendelkezünk.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem találhatóak telepek vagy szegregátumok.

A településen azonban találhatóak **szegregációval veszélyeztetett terület**: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Kisbér településen szegregációval veszélyeztetett terület:

- Kisbér, Deák Ferenc utca 71. (10 lakásos ingatlan, helyiek Malom néven ismerik)
- Kisbér Vécser dűlő, Újszőlő utca

Ezen településrészen rosszabb a közműellátottság (gáz, csatorna), mint a település többi részén, valamint az infrastruktúra hiányossága is jellemző. A lakhatási körülmények nem minden esetben megfelelőek. Az utak állapota nem megfelelő, különös tekintettel arra a tényre, hogy a meglévő nyomvonal (a házak elhelyezkedésnek adottságai alapján) alkalmatlan az úttest és az ahhoz szükséges csapadékvíz elvezetés kiépítésének megvalósítására (szűk a hely). Az önkormányzat által évente több alkalommal végzett útjavítási munkálatok ellenére - az esőzéseket követően - egyes útszakaszok ismételt rossz állapotba kerülnek.

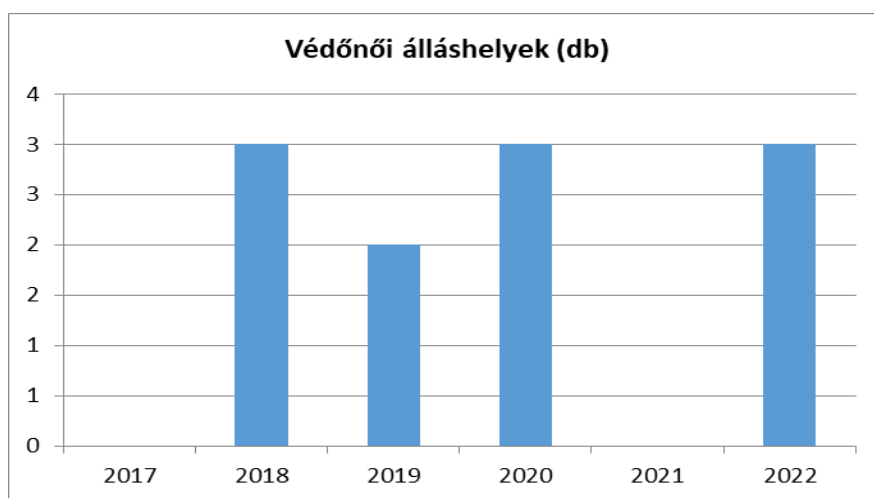
Fentieknek megfelelően ezen szegregációval veszélyeztetett területeken élő gyermekek is nehezebb helyzetben vannak. Gyakran jelentkező bejelentések, hogy a gyermekek bizonyos területről (a város peremterületei) nehezen tudják megközelíteni a város közepén lévő intézményeket. Ezt részben az utak rossz állapota, részben a távolság az, ami megalapozza. Ezen túlmenően a gyermekek lakhatási körülményei sem a legoptimálisabbak, valamint a közműhálózatok esetleges hiánya is nehezíti a mindennapi életüket. Az érintett területen élő gyerekekről elmondható általánosságban, hogy nehezebb gazdasági körülmények között élnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	3	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	3	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	3	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

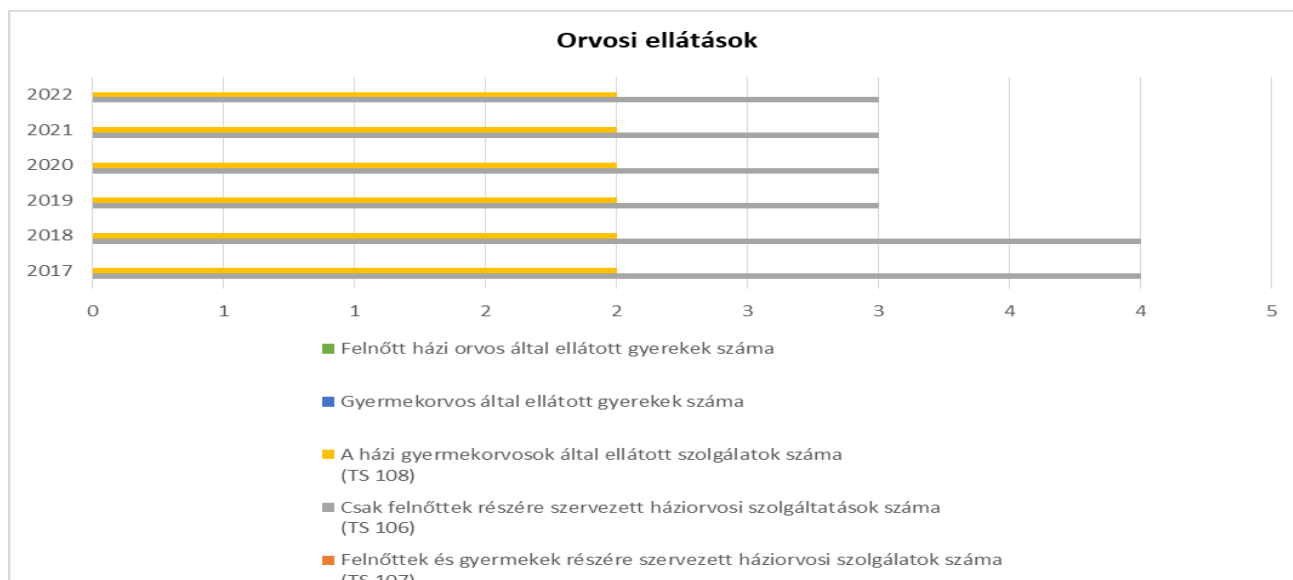
Az önkormányzat rendelkezésére álló adatok alapján megállapítható, hogy a 4 védőnői körzetből az elmúlt években 2, illetve 3 volt betöltve. Jelentős volt a helyettesítések aránya ezen belül is, amely gyakran azt jelentette, hogy egy másik település védőnője helyettesítés keretében látta el a kisbéri egyik körzetet. Természetesen ez radikálisan növelte az egy főre jutó gyermekek számát, illetve a helyismeret hiánya még inkább elnehezítette a szoros kapcsolattartást. Erre vonatkozó bejelentéssel az önkormányzat több ízben foglalkozott. A 2023. évre a létszámkérdés rendeződött, azonban azóta a feladat az önkormányzattól átkerült az államhoz (a megyei kórházhoz), így további információval nem rendelkezünk.

Azt viszont tudjuk, hogy az optimális megoldás, a magasabb létszámú helyi védőnő alkalmazása lenne.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	n.a.	n.a.
2019	0	3	2	n.a.	n.a.
2020	0	3	2	n.a.	n.a.
2021	0	3	2	n.a.	n.a.
2022	0	3	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kisbéren betöltött az összes háziiorvosi praxis. Az általuk ellátott személyek számára TEIR-ből töltöttük le az adatokat, melyek azonban pontatlanok, tekintettel arra, hogy a Kisbéri háziiorvosok a környékbeli falvak háziiorvosi feladatait is ellátják. A gyermekek ellátására nem kaptunk adatokat, és erre vonatkozóan a TEIR-ben sincs adat. Azonban az egyik gyermekorvos elmondása alapján 1000 fő feletti gyermeklétszámmal dolgozik. Mind a gyermekorvos, mind a felnőtt háziiorvos vonatkozásában elmondható, hogy nyugdíj mellett rendelkeznek, vagy nyugdíjhoz közel álló korban vannak. A környékbeli településeken jellemző, hogy a felnőtt háziiorvosok praxishelyeit nem sikerül betölteni, azt helyettesítésben látják el más település orvosai. Ezen helyettesítések egy főre jutó magas betegszámot generálnak, valamint itt is jelentkezik a helyismeret/előzmény ismeretének hiánya. Fentiek alapján a települést aggodalommal tölti el annak kilátásba helyezése, hogy a jelenlegi orvosok végleg nyugdíjba vonulnak.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

2022/23-as nevelési évben a Kisbéri Gyöngyszem Óvodában:

SNI gyerekek:	3 fő
BTMN:	22 fő
Gyógytestnevelés:	- fő
Fejlesztő:	26 fő
Logopédia:	20 fő

A pedagógiai szakszolgálat látta el őket, kivéve az SNI, őket megbízási szerződéssel gyógypedagógus.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családsegítés keretében biztosítja a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást; a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését; szociális segítő munkát; közösségfejlesztő, egyéni, csoportos preventív

programokat és szolgáltatásokat, a kríziskezelést, valamint a nehéz helyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat helyi szinten a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, személy krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszert működtet, melyet járási szinten a család- és gyermekjóléti központ által biztosított folyamatos szakmai háttér egészít ki.

A gyermekjóléti szolgáltatást a Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ gyermekjóléti szolgálata biztosítja, hétfőtől csütörtökig 7.30-17.00 óra között, pénteki napokon 7.30-14.00 óra között.

A szolgáltatás igénybevétele történhet önkéntes alapon (a gyermekek akár önként is felkereshetik az intézményt), mely esetben a szolgáltatás biztosítása az ellátást igénylő kérelmére történik. Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a gyermekvédelmi törvény az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli.

A gyermekvédelmi szolgáltatásban részesülő gyermeknek lehetősége van a gyermekjóléti szolgálat pszichológusának segítségét kérni a problémája megoldásában.

A gyermekes családok átmeneti gondozását -családok átmeneti otthona keretein belül- azon gyermekes család veheti igénybe, akik otthontalanná váltak. A szülő kérelmére lehet igénybe venni a szolgáltatást. A családok átmeneti otthonában együttesen helyezik el a gyermeket és szülőjét, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvérét, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem biztosított.

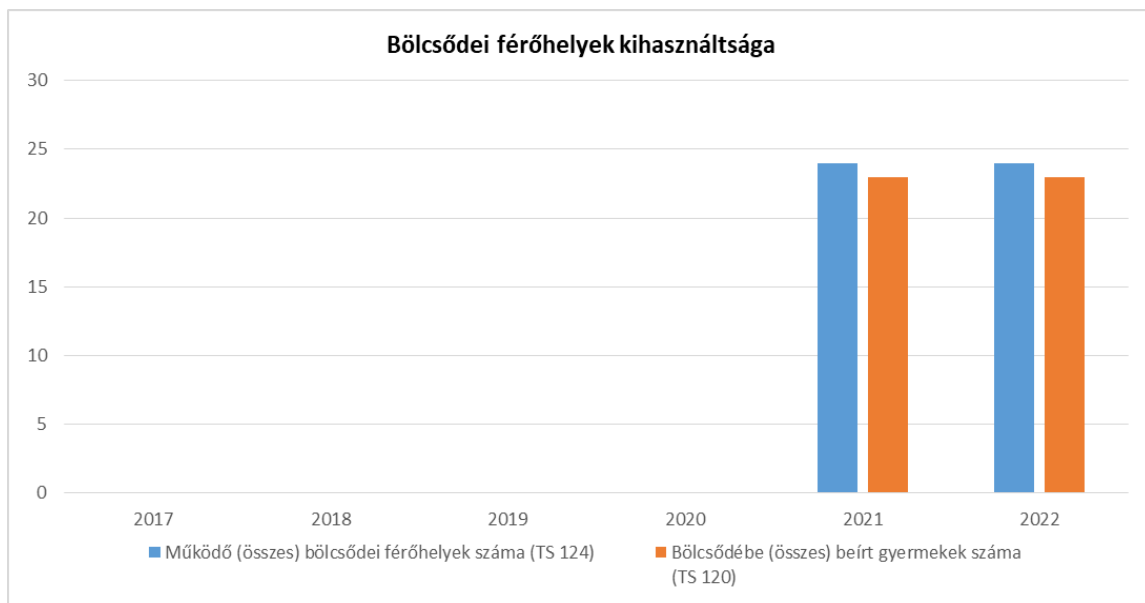
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	24	23
2022	0	0	0	0	0	0	24	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kisbéri Gyöngyszem Óvoda és Bölcsőde 2020. augusztus 24. óta rendelkezik működési engedéllyel. Az intézményben 2 csoport került kialakításra, összesen 24 férőhellyel rendelkezik az intézmény. Az intézmény létszáma folyamatosan biztosított. A beiratkozási számok alapján a férőhelybővítés is indokolt lehetne, azonban a helyszín adottságai nem teszik lehetővé új csoport helyben történő kialakítását. Kisbér Város Önkormányzata ennek megfelelően új helyszínen bölcsőde építését tervezte, amelyre vonatkozó tervekkel és megnyert pályázattal is rendelkezett. Ennek ellenére - a gazdasági helyzetből adódóan - sem a közbeszerzés során kimutatott építési költségek nem kerültek volna teljes mértékben fedezésre a pályázatból, sem a fenntartható működést nem tudta vállalni Kisbér Város Önkormányzata. A képviselő- testület döntése értelmében a pályázati forrásról az önkormányzat – ezt követően- lemondott.

Ennek ellenére az igénylők száma alapján a férőhely bővítése a jövőben indokolt lehet. Ezen a ponton azonban figyelembe kell venni a szomszédos települések kapacitási lehetőségeit is, hiszen több szomszédos településen került/ kerül kialakításra bölcsőde.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátásokat (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése, az otthonteremtési támogatás) az illetékes szervnél (helyi önkormányzat, gyámhivatal) lehet igényelni.

A gyermekvédelmi szakellátás keretein belül Kisbéren otthont nyújtó ellátás igénybevétele biztosított. Ez gyámhatósági határozaton alapul, formáját tekintve nevelőszülőnél való elhelyezést jelent.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

Családok Átmeneti Otthona (2870. Perczel Mór u. 36.): ideiglenes elhelyezést biztosító intézmény, és az átmenetileg krízis helyzetbe került családok vehetnek igénybe családi helyzetük rendezésének idejére. Maximum 12 hónap időtartamra, mely egyszer 6 hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható.

Települési támogatások: Kisbér Város szociális rendelete alapján a következő települési támogatások igényelhetők:

- települési támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolást, gondozást végző személy részére,
- települési támogatás a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- rendkívüli települési támogatás.

Krízishelyzet esetén lehetőség van rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményt, átmeneti segély, tűzifa, élelmiszersomag, ruhanemű, pszichológiai tanácsadás igénybevitelére, igénylésére. Súlyos lakhatási probléma esetén a családok átmeneti otthona nyújtott szolgáltatásokat lehet igénybe venni.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A városban lehetőség van számtalan sportolási lehetőségre: labdarúgás, kézilabda (női, férfi), súlyemelés (női, férfi), asztalitenisz, sakk, teke, vívás, lovaglás ...

Az egyesületek sportolóiról nem vezetnek nyilvántartást szociális helyzetük alapján, de minden sportágban lehetőség van aktívan részt venni.

A helyi Családsegítő Központ aktívan részt vesz a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek programjainak szervezésében. Részükre minden évben táboroztatási lehetőséget is szervez.

Szabadidős tevékenységük keretében a városi gyermeknapi rendezvényen, és a kisbéri Napon vettek részt a gyerekek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidői);

Az intézményi gyermekétkeztetés:

Az étkeztetés biztosítása a 4.1. d) pontjában rögzítetteknek megfelelően történik az intézményben.

A hétvégi étkeztetés nem megoldott.

A szünidői étkeztetés: személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályozza:

A települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott évben fennáll az évközi szünet időtartamára eső szünidői gyermekétkeztetés igénybevitelének lehetőségéről, az igénybevitel módjáról, valamint a szünidői gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról. A települési önkormányzat jegyzője minden egyes szünidői

gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon, valamint az intézményi gyermekétkeztetést biztosító intézményeken keresztül felhívja a jogosultak figyelmét a szünidői gyermekétkeztetésre, annak időtartamára és helyszínére. Az ételt az általános iskolában működő önkormányzati konyha biztosítja.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzat rendelkezésére álló adatok alapján hátrányos megkülönböztetésről észrevétel nem érkezett.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti- és családsegítő szolgálat egy hetes nyári napközis táborban való részvételt biztosít hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára. Minden évben rajzpályázatot írunk ki óvodás és általános iskolások részére, támogatóink által adományozott jutalmakért. Karácsonyra cipős doboz gyűjtési akciónkban évek óta a leghátrányosabb gyerekeket ajándékozunk meg. Ünnepekhez kötött tematikus foglalkozásokon (húsvét, Anyák napja stb.) ajándéktárgyakat készít az intézmény a gyerekekkel. Intézmény rendszeresen részt vállal a település programjainak megvalósításában (Gyermeknap, Kisbéri napok stb.), hátrányos helyzetű ügyfeleinket közelebb hozva ezzel a település életéhez.

Együttműködési szerződése van az önkormányzatnak a Kisbéri Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, melynek alapján a munkájukat segíti az önkormányzat/annak intézményei a pályázatírásban és a megvalósulásukban, valamint kölcsönösen részt vesznek egymás programjaiban.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A sajátos nevelési igényű gyermekek és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátása megoldott az oktatási-nevelési intézményekben saját alkalmazásban álló fejlesztő és gyógypedagógusokkal. Az ellátást segíti a tankerületi pedagógiai szakszolgálat.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs programja nem működik az óvodában.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	163	17	10,43
2018	176	17	9,66
2019	195	17	8,72
2020	196	6	3,06
2021	177	12	6,78
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	27	7,03
2018	n.a.	30	8,11
2019	n.a.	23	6,48
2020	n.a.	30	8,55
2021	n.a.	34	9,32
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	4	5	0	n.a.
2018	0	0	8	8	0	n.a.
2019	0	0	6	5	0	n.a.
2020	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	45	45
2018	51	27
2019	62	14
2020	52	30
2021	69	12
2022	70	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagyon fontos az ágazatközi együttműködés szerepe abban, hogy a felismerést követően a gyermekek, mihamarabb a megfelelő ellátáshoz juthassanak. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátását a pedagógiai szakszolgálat szakemberei végzik.

A szakértői véleménnyel rendelkező beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek pedagógiai célú rehabilitációja:

- az óvodás korú gyermekek fejlesztése ambuláns formában történik a pedagógiai szakszolgálatnál a szülő együttműködésével,
- az iskolás gyermekek ellátása helyben történik az iskolájukban.

A Pedagógiai Szakszolgálat által ellátott tevékenységek:

- gyógypedagógiai tanácsadás,
- korai fejlesztés és gondozás,
- konduktív pedagógiai ellátás,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,

A sajátos nevelési igényű gyermekek nagy részének a nevelése-oktatása a város nevelési-oktatási intézményeiben történik integrált formában. Az óvodás és iskolás gyermekek pedagógiai célú rehabilitációs,

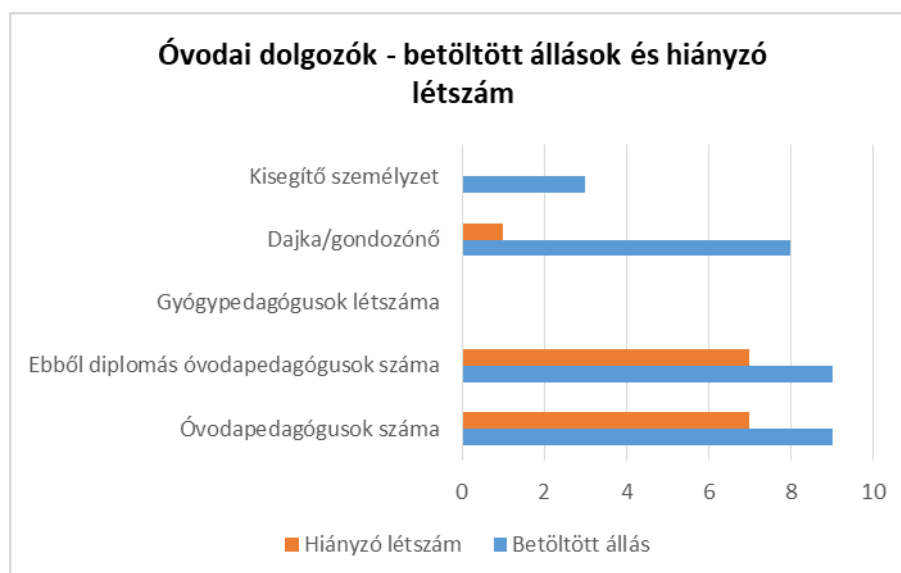
rehabilitációs óráit az intézményük biztosítja. Az óvodában ez megbízási szerződéssel valósul meg, az iskolának van saját főállású gyógypedagógusa.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodai szakmai változások, fejlesztések: A fejlesztés célja a kompetencia alapú oktatás minél szélesebb körben való elterjesztése, a képességek, készségek fejlesztése, ami az alkalmazásképes tudást helyezi középpontba. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek érdekében támogatott továbbképzéseken vesznek részt az óvodapedagógusok.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	2	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	7	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	220	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	8	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20-22	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	7
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	7
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	8	1
Kiegészítő személyzet	3	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az óvodának külön gyógypedagógusa és óvodapszichológusa nincs. Az ellátást a pedagógiai szakszolgálat segítségével oldja meg.

Az általános iskolánál 1 fő gyógypedagógus és 2 fő fejlesztő pedagógus dolgozik. A középfokú oktatásnál nincs gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	8	220	2	163	0	0	20
2018	n.a.	8	220	2	176	0	0	22
2019	n.a.	8	220	2	195	0	0	24
2020	n.a.	8	220	2	196	0	0	25
2021	n.a.	8	220	2	177	0	0	22
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

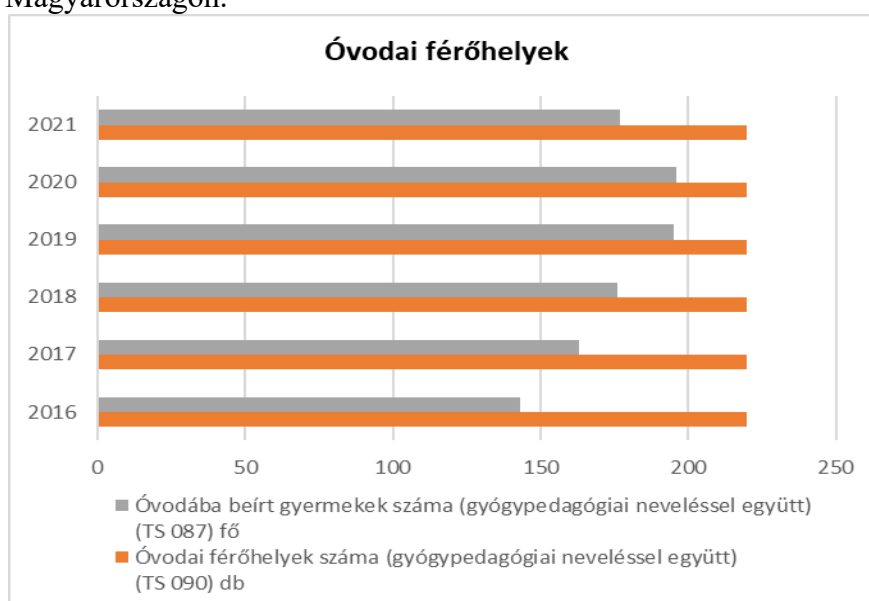
Kisbéren 1 óvoda működik, de 2 feladat ellátási hellyel. A hántai óvoda a kisbéri óvoda intézményének kihelyezett csoportja. A székhely szerinti óvodába 7 településről jár be gyermek. Férőhelyek száma közel telített, a nyitvatartás igazodik az igényekhez.

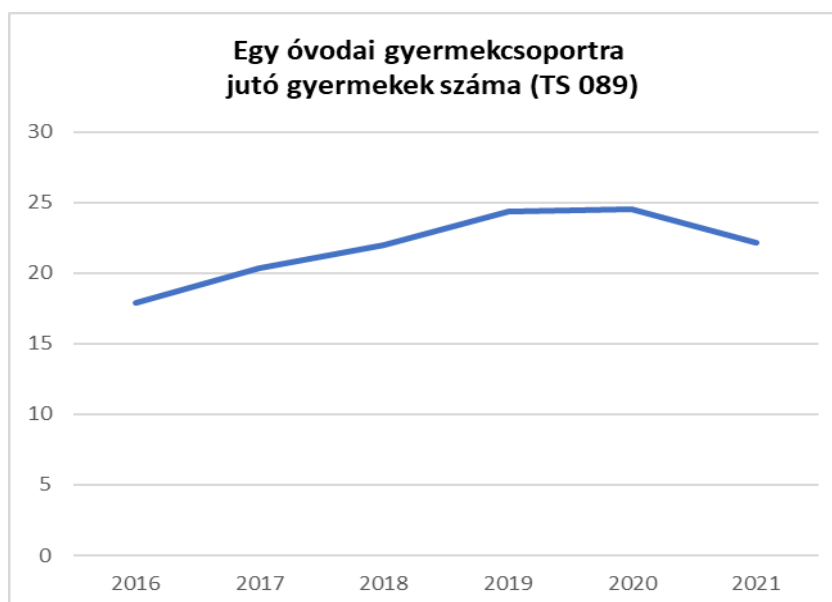
Az óvodák közel 1 hónapra zárnak be, ezalatt végzik el bennük a szükséges karbantartási, felújítási munkálatokat. 7 fő diplomás óvodapedagógus hiányzik a székhely szerinti Gyöngyszem Óvodából.

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni.

Kisbéren a vizsgált időszakban nem volt helyhiány miatt elutasított gyermek.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében történő részvétele jelentősen javult Magyarországon.

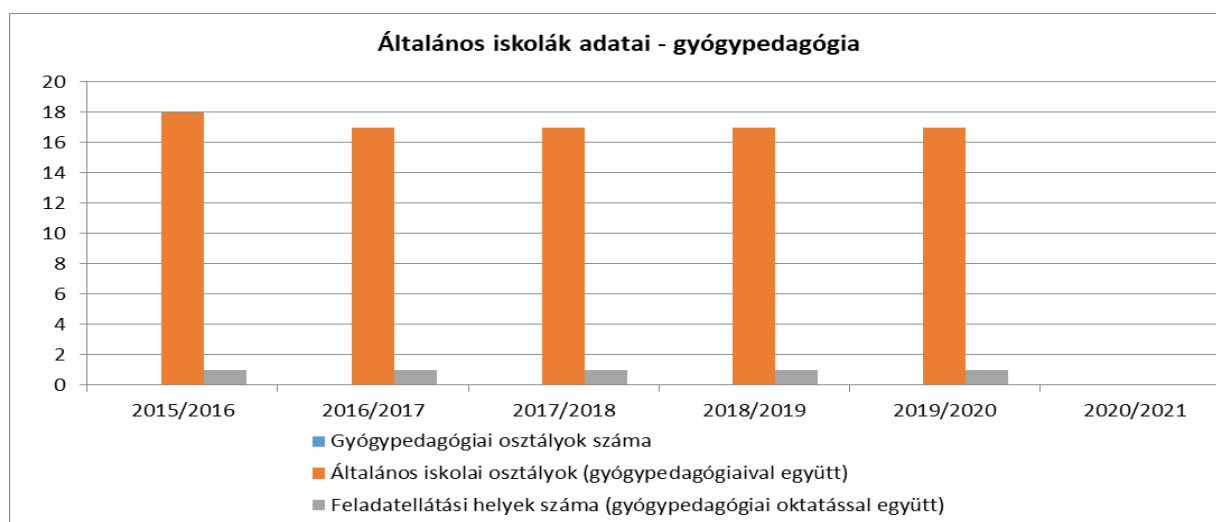

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

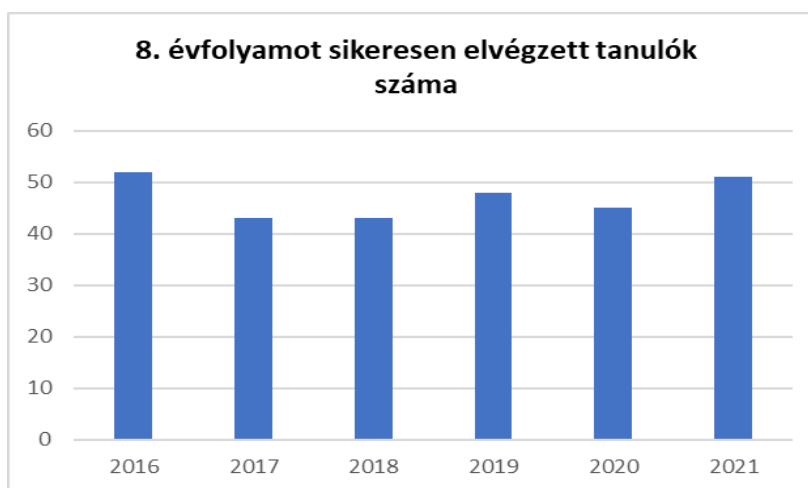
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	18	1	21,33	10,42
2018	0	17	1	21,76	2,43
2019	0	17	1	20,88	11,83
2020	0	17	1	20,65	9,40
2021	0	17	1	21,47	10,96
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	43
2018	43
2019	48
2020	45
2021	51
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

A továbbtanulási mutatókban elsősorban a helyi gimnázium tanulói jeleskednek. a Bánki Donát Szakképző Iskolából lényegesen kevesebb a továbbtanulók létszáma, itt elsősorban a szakma megszerzése az elsődleges cél a diákok számára.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	4
2018	n.a.	n.a.	n.a.	4
2019	n.a.	n.a.	n.a.	16
2020	n.a.	n.a.	n.a.	22
2021	n.a.	n.a.	n.a.	20
2022	n.a.	n.a.	n.a.	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkezésben részesülő gyermekek létszáma évenként folyamatos emelkedést mutatott 2020 évig.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
HH és HHH adatok közötti nagymérvű különbség → feltételezhetően nem működik megfelelően a nyilatkoztatás → nincsenek megbízható adatok a HHH gyerekekről.	<ol style="list-style-type: none"> tájékoztatás a HH státusz előnyeiről (védőnői hálózat, óvodapedagógusok és iskolai pedagógusok, családsegítő szolgálat munkatársai, jegyző) adatgyűjtés és folyamatos aktualizálás, „HHH térkép” készítése
Iskolák bezárásával a nyári felügyelet hiánya, szabadidőprogramok hiánya, rendszertelen étkeztetés	Gyermekek nyári felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése, rendszeres étkeztetés, nyári napközis tábor
Szabadidőben csellengő, céltalan gyermekek	Heti szintű szabadidős foglalkozások

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék, minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkavisztonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. A rendelkezésre álló adatokat megvizsgálva, láthatjuk, hogy a település összlakosságának 51,91 %-a nő (2888 fő), ebből a női lakosok több, mint fele 18-65 éves, aktív korú. A nemek egyenlősége vizsgálata kapcsán az önkormányzat és intézményei – hasonlóan a fogyatékos célcsoporthoz - rendkívül kevés adattal rendelkeznek. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben. A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni. Sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

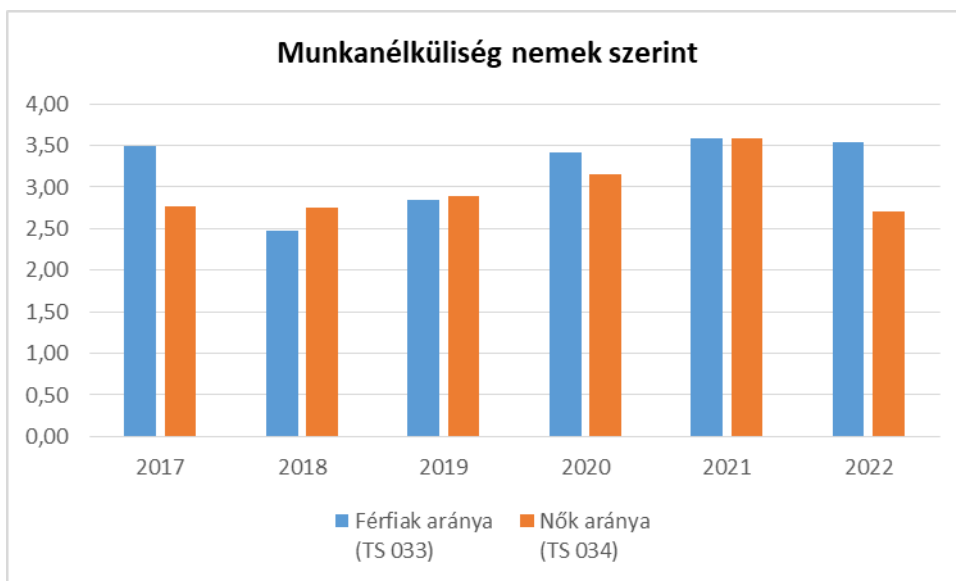
A munkavállalóknak nemüktől függetlenül joguk van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő bért kapjanak. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is megilleti. Az egyenlő bánásmód elve garantálja a diszkrimináció tilalmát, vagyis a hátrányos megkülönböztetéstől mentes életet. A női esélyegyenlőség érdekében fontosak a nőkre szabott foglalkoztatási programok, a családbarát munkahelyek, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások, a 0-3 éves korosztály napközbeni felügyeletének biztosítása (bölcsőde, családi napközi), a szociális biztonsági rendszerek megfelelő kialakítása (betegség, rokkantság, időskor, üzemi baleset vagy foglalkoztatási betegség esetén, munkanélküliség elleni védelem), a szülői szabadság biztosítása, a gyermeket váró nők, a gyermekágyas és szoptató anyák munkahelyi biztonsága. Mindezek ellenére tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacon való visszalépésének esélyeit.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,5	2,77	3,14%
2018	2,47	2,76	2,62%
2019	2,84	2,89	2,87%
2020	3,41	3,16	3,29%
2021	3,58	3,59	3,59%
2022	3,54	2,7	3,12%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

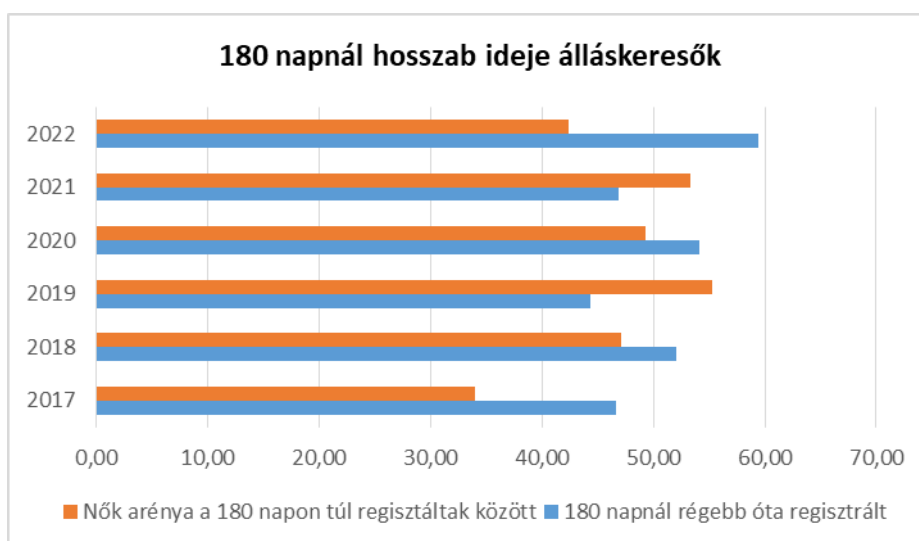
Korábbi években a férfiak voltak magasabb számban munkanélküliek, azonban ez a szám 2018-ban és 2019-ben picit eltolódott a nők irányába. 2020-ban és 2021-ben kiegyenlítődés volt tapasztalható, azonban 2022-ben ismét a férfiak aránya volt a magasabb az álláskeresők körében.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

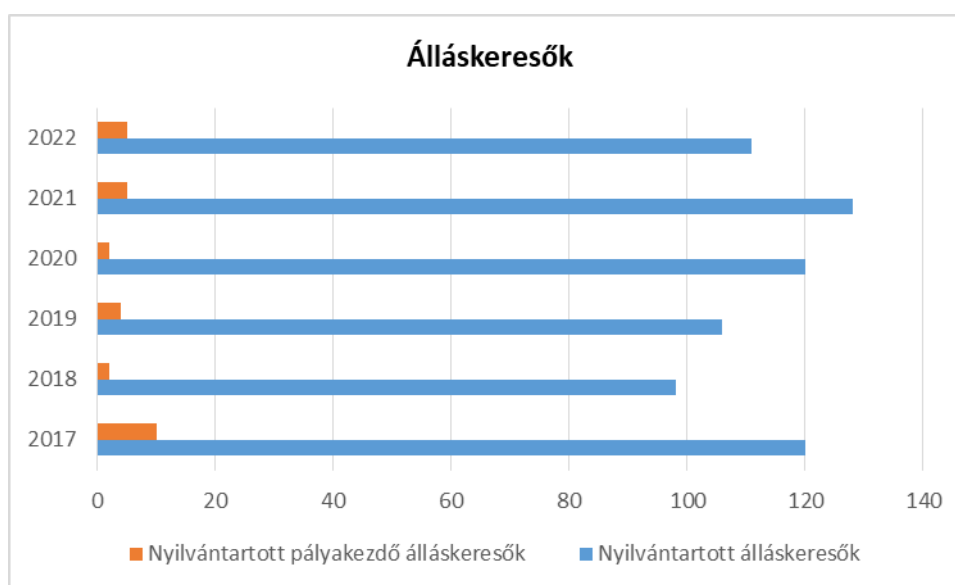
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	46,67	33,93
2018	52,04	47,06
2019	44,34	55,32
2020	54,17	49,23
2021	46,88	53,33
2022	59,46	42,42

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	120	10
2018	98	2
2019	106	4
2020	120	2
2021	128	5
2022	111	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az utóbbi időben megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfiakat érinti. A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében kifejezetten nők számára meghirdetett programok kis számban indultak (pl. szociális ápoló, takarító, kertész). A nyilvántartott álláskeresők részére térítésmentesen igénybe vehető képzéseket indított a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A táblázat adataiból jól látható, hogy Kisbéren miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. Megállapítható, hogy a munkanélküliek számából legmagasabb a 8 általánossal, vagy szakmunkásképző végzettséggel rendelkező nők száma. Ebből is látható, hogy a munkanélküli nők esetében a képzéseknek és az átképzéseknek fontos szerepe van.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetésének számos formája létezik. Gyakran már a munkára való jelentkezés, illetve a munkaviszony létesítésekor is megmutatkozik, esetleg az azonos munkáért járó eltérő bérezésben.

A kistelepléseken élő, a roma, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a

munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A kisgyerekes anyáknak „állandóan beteg a gyerekük”, „beszűkülnek a GYES alatt”, „nem elég rugalmasak”, míg a 45 év feletti nőknek úgymond „elavult a tudásuk, kompetenciájuk”, és „járatlanok a változó világban”.

Noha valóban semmiféle szabály, rendelet vagy törvény nem írja elő, a valóság az, hogy a gyermekgondozással, háztartással, házkörűli munkákkal, idős- és beteggondozással kapcsolatos feladatok elsősorban ma is még mindig a nők végzik, akár dolgoznak emellett fizetést biztosító munkahelyen is, akár nem. A településen nem tudunk a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetésről, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők fontos szerepet játszanak a nyugodt családi háttér biztosításában, a gyermeknevelésben és a háztartás vezetésében. A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhíthetik a családbarát intézkedések úgy az állami szektorban, mint a magánszférában.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. Tekintettel arra, hogy Kisbéren biztosított a gyermekek bölcsődei és óvodai elhelyezése, amely elsősorban az anya munkavállalását segíti, de sok esetben a család szociális helyzete is indokolja a kisgyermek bölcsődei ellátását.

Az intézményben a gyermekek részére életkori sajátosságaiknak megfelelően napi ötszöri étkeztetés biztosított. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A gyermekintézmények rugalmatlan nyitvatartása nehezíti a munkavállalást.

A közszférában általában jellemző a 8:00 és 16:00 óra közti munkaidő, ami lehetővé teszi, hogy gyermekük napközbeni ellátása mellett a szülők munkát tudjanak vállalni. A magánszférában a munkáltatók elsősorban a gazdasági érdekeiket nézik és nem a humán szempontokat veszik figyelembe. A többműszakos 12 órás folyamatos munkarend kedvezőtlen a kisgyermekes anyáknak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	3	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	3	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	3	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	24	23
2022	0	0	0	0	0	0	24	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától. Kisbéren magas az 1 védőnőre jutó gyermeklétszám, így a védőnők leterheltek, az általuk nyújtott szolgáltatás ritkábban jut el a gyermekekhez.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülő számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandó korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A rendőri riasztásról nem sikerült adatokat szereznünk, de a tényleges feljelentések száma (melyet az utóbbi években számszerűsítettek) jelzi azt, hogy igenis létező problémával állunk szemben. Bírósági ítéletekről nem sikerült adatokat szereznünk, a rendőrségnél pedig csak a visszaesőket tartják számon, így erre nincs valós adatunk. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor.

A nőket, illetve a családokat érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, melyben nagyfokú a látencia. Ezen problémák jó része a családban marad, hiszen az otthon az egy privát szféra, amely sérthetetlen, az otthon falai között folyó erőszak ennél fogva gyakran láthatatlan. A helyzetet nehezíti az is, hogy a bántalmazások egyáltalán nem, vagy csak kis mértékben láthatóak a külső szemlélők számára, sokszor az erőszaktevő és az áldozat is igyekszik eltitkolni azt. Ezért az esetek nagy része csak hosszú idő múltán kerül a hatóságok látókörébe. A szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a nevelési tanácsadók, a rendőri tevékenység egyre jobban összehangolt munkája eredményeként, a védelmi jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy krízishelyzetben hova fordulhatnak segítségért.

A nőket érintő családon belüli erőszak kapcsán tett rendőri, biztonsági intézkedések akkor válnak szükségessé, ha a sértett bejelentést tesz, rendőri segítséget kér az őt ért sérelem, bántalmazás, zaklatás, fenyegetés miatt. A sértettek magánindítvánnyal élhetnek a bántalmazóval szemben, amennyiben nem hivatalból üldözendő a sérelmére elkövetett cselekmény. A sértettek legtöbb esetben elutasítják az indítvány lehetőségét, illetve a megindult eljárások során sok esetben nem tesznek terhelő vallomást a bántalmazójukra. Emiatt nem jut el a bírósági szakaszig az eljárások nagy része, azonban az áldozatok bántalmazása tovább folytatódik. Valószínű, hogy a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma jelentős mértékben elmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti otthona (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthet megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

Kisbéren a Családok Átmeneti Otthona 15 férőhellyel működik.

50 km-en belül található Családok Átmeneti Otthona Oroszlányon és Tatabányán.

Kisberről csak krízishelyzetben fogadnak családokat mindkét intézményben.

Oroszlányban 6 férőhely áll rendelkezésre krízis esetén. Az Országos Krízisközpont irányításával helyeznek el családokat.

Tatabányán 30 férőhellyel rendelkezik az intézmény. Ebből a férőhelyszámból nem határozták meg külön a krízisférőhelyeket, viszont 3 napra biztosítanak krízisellátást.

Szakmai tapasztalataink alapján az utóbbi évek gazdasági és társadalmi folyamatai nem kedveztek az eredmények elérésében. Az anyagi problémák, a tartós munkanélküliség jellemző a kliensekre, az átmeneti ellátás gyakran életformává válik, azaz a családok, a gondozási idő leteltével sem kerülnek ki a rendszerből.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 9 főből áll, a férfiak aránya kiemelkedően magas: 8 férfi és 1 nő vezeti városunkat, a polgármester személye is férfi, azonban a város intézményeit többségében hölgyek vezetik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerő-piacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES-en levő nők kapcsolatrendszerének beszűkülése	GYES-en levő nők közösségi életbe bevonása, Baba-Mama Club működtetése
GYES-en levő anya nehéz anyagi helyzete	GYES-en levő anyák anyagi helyzetének tehermentesítés, Baba-Mama Börze
Mozgásszegény életmód, társas kapcsolatok beszűkülése	Egészség, frissesség megőrzése, társas kapcsolatok, heti szintű mozgás
Tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiacról hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása
A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok.	<ol style="list-style-type: none"> 1. adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a releváns helyi partnerek bevonásával 2. adatelemzés és problémafeltárás a nők esélyegyenlősége tekintetében 3. a nemek eltérő helyzetének, igényeinek ismeretén alapuló elemzése, a nemekre érzékeny, a nők és a férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés
Nincs lehetőség atipikus foglalkoztatási formában elhelyezkedni (részmunkaidő, rugalmas munkavégzés).	<ol style="list-style-type: none"> 1. atipikus foglalkoztatási formák létrehozása (önkormányzati intézményrendszeren belül), támogatása.

<p>Adatok hiányában nem tudható, ugyanakkor feltételezhető, hogy több szintéren, többek között a munka világában is jelen van a hátrányos megkülönböztetés.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. esélyegyenlőségi fórum létrehozása és működtetése (ülésezés havi rendszerességgel, meghívottak: helyi döntéshozók, helyi munkaadók, célcsoport képviselői, releváns civil szervezetek képviselői) 2. esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál 3. önkormányzati kutatás (releváns civil szervezetek, célcsoportok érdekképviselésének bevonásával) a diszkrimináció témakörében.
<p>Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.</p>	<p>A jelzőrendszer működésének erősítése, a település lakóinak érzékenyítése. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, jelzőrendszeri tagok tájékoztatása, együttműködés fokozása.</p>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A világ számos országában, köztük Magyarországon is egyre nő az idősök aránya. Az előregedő társadalomban egyre komolyabb gondot jelent a demográfiai öregedés problémája. Az előre számítások szerint ez a tendencia az elkövetkező években folytatódni fog. Egyre több idős él egyedül. Nő az időskori eltartottsági ráta, a munkaképes korú népesség aránya pedig csökken. Ez jelentős kihívást jelent a mai társadalmak, így Magyarország számára is. A mutatók alapján elmondhatjuk, hogy hazánkban is felgyorsult a népesség előregedési folyamata. Az előregedő társadalmakban egyre inkább bevett szokássá válik a nyugdíjkorhatárok emelése. 2022-től mind a nők, mind a férfiak körében 65 év a nyugdíjkorhatár, azonban nagy segítség a nők karkedvezményes nyugdíja (nők 40).

Fentiek alapján azonban egyre több 60 évesnél idősebb ember kényszerül dolgozni Magyarországon.

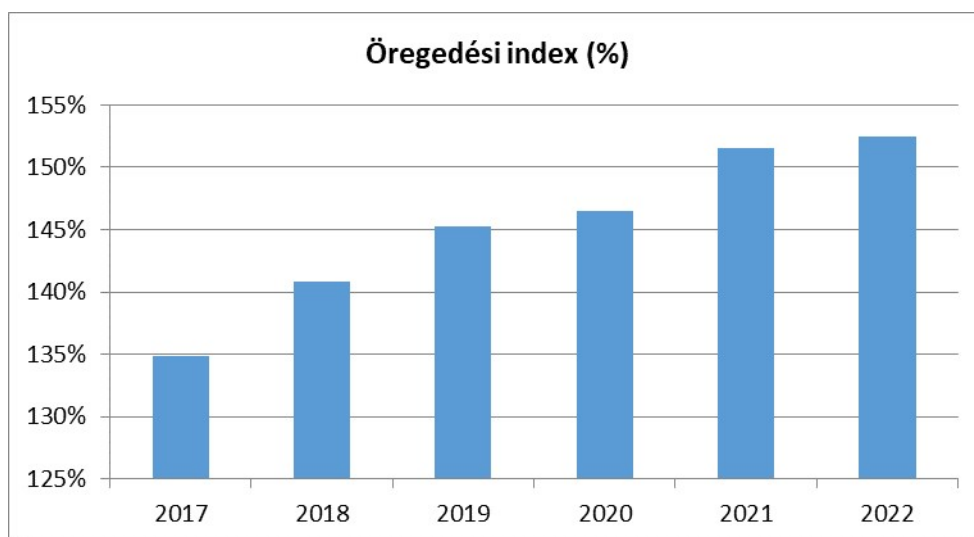
Mindezek ellenére az idős emberek egyre inkább egyedül maradnak, izolálódnak, szellemi és fizikai aktivitásuk hanyatlik, önellátási képességük beszűkül. Ez sok esetben pszichés megbetegedést okoz az idősök körében. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. A súlyos, krónikus megbetegedés különösen 70 éves kor fölött jellemző.

Kisbér városában a település létszámához (5.652 fő) viszonyítva a 2011-es adatokat tekintve a lakosság közel 30%, 1.652 fő nyugdíjas, vagy nyugdíjas ellátásban részesül. A nyugdíjasok közül a nők aránya 60%, a férfiaké 40%. A kisbéri nyugdíjasok száma a megyei átlagnál (2011-ben 28,6%) szerény mértékben ugyan, de magasabb. Koroknál és egészségügyi állapotuknál fogva az esélyegyenlőség szempontjából is kiemelt figyelmet érdemelnek.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 009	748	134,89%
2018	1 052	747	140,83%
2019	1 104	760	145,26%
2020	1 119	764	146,47%
2021	1 173	774	151,55%
2022	1 195	784	152,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma információt nyújthat időseink jövedelmi helyzetéről. Az ellátások vonatkozásában a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.) az irányadó jogszabály.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

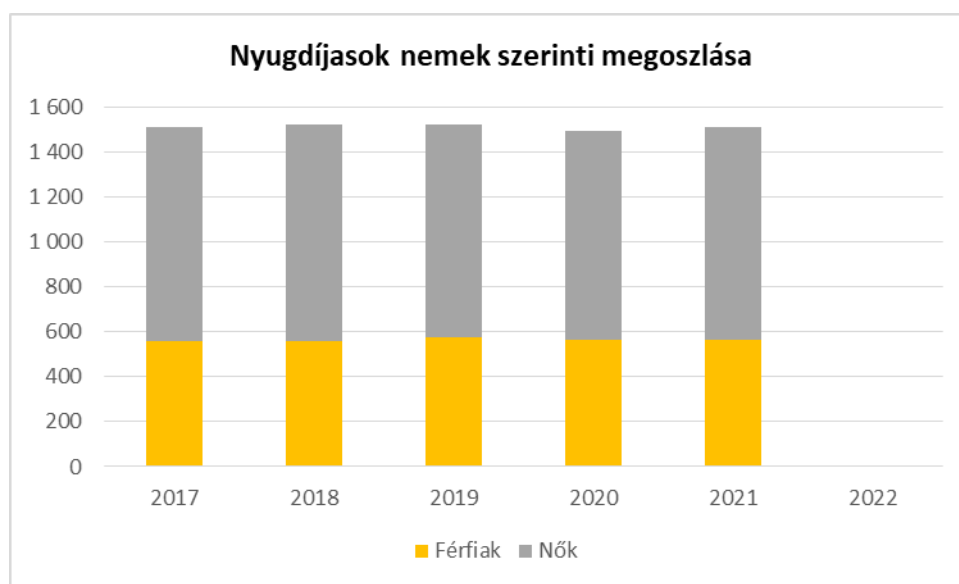
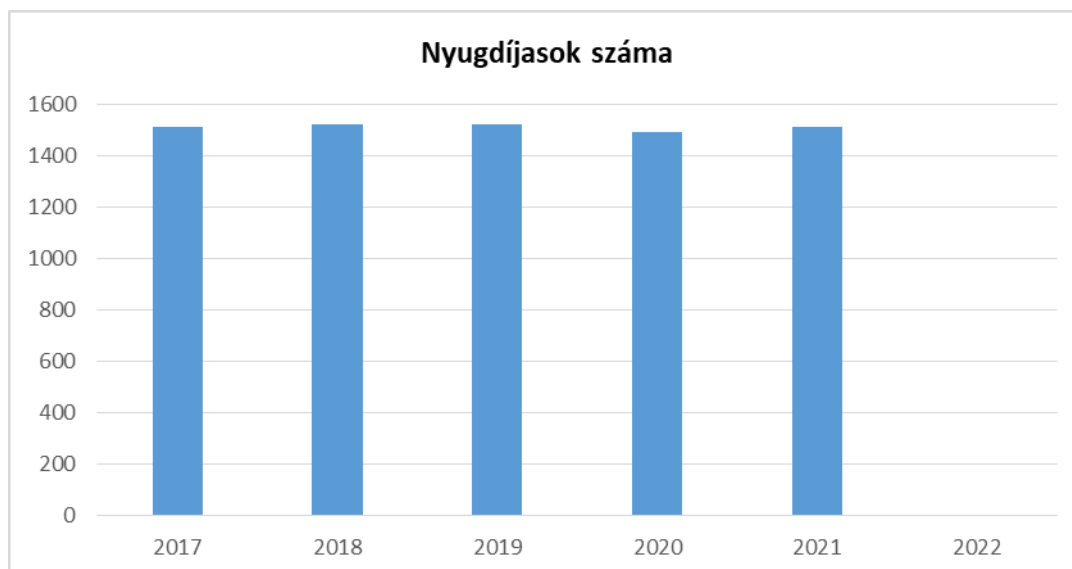
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó

- saját jogú nyugellátás - az öregségi nyugdíj,
 - hozzátartozói nyugellátás:
 - az özvegyi nyugdíj,
 - az árvaellátás,
 - a szülői nyugdíj,
 - a baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- valamint az özvegyi járadék.

Az idősök életkörülményeit leginkább a nyugdíjazásukat megelőző munkaerő-piaci pozíció határozza meg.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	556	953	1509
2018	558	965	1523
2019	578	944	1522
2020	562	931	1493
2021	563	947	1510
2022	n.a.	n.a.	-

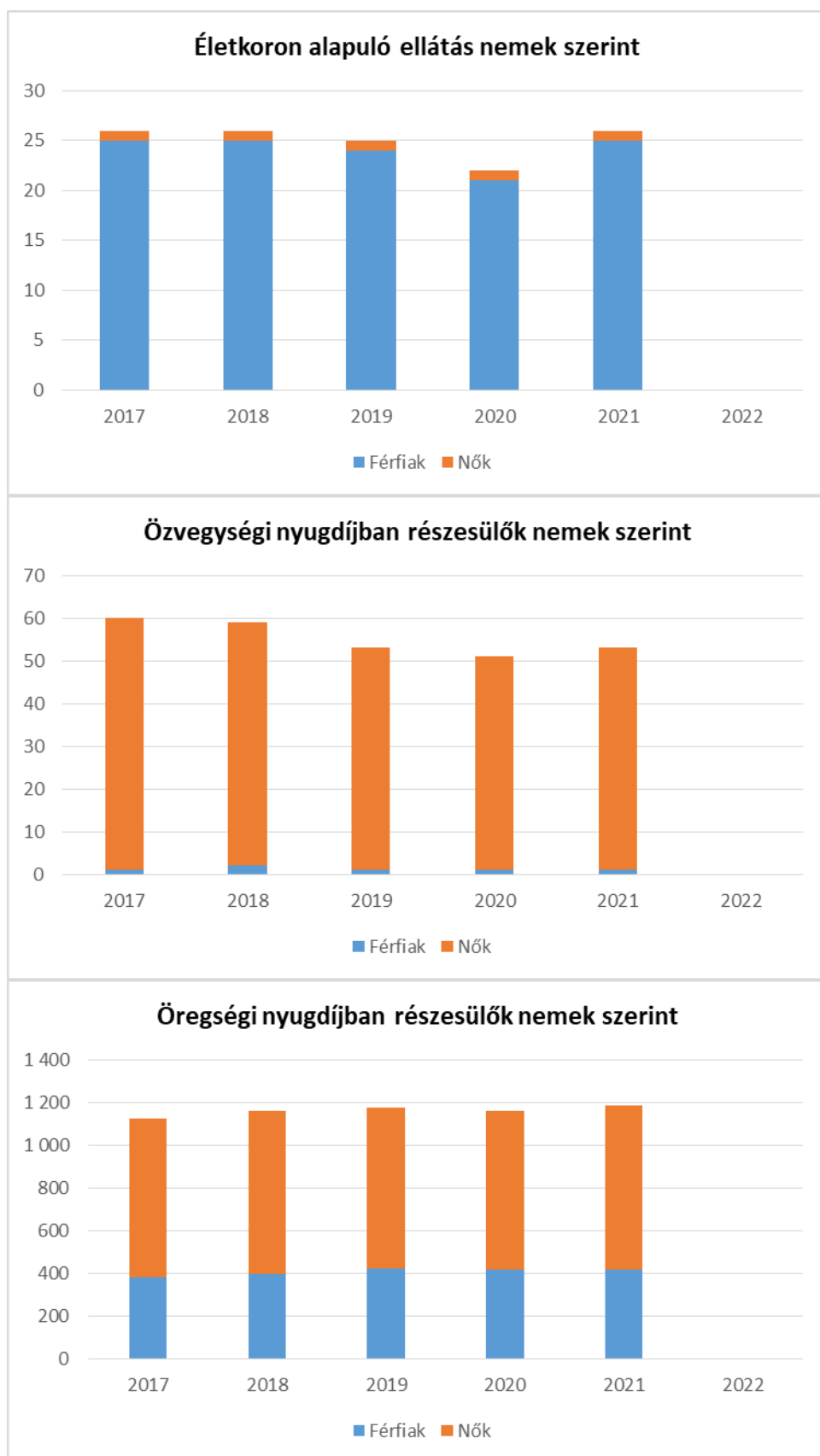
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	25	1	380	743	1	59	1
2018	25	1	397	763	2	57	2
2019	24	1	422	754	1	52	2
2020	21	1	414	748	1	50	2
2021	25	1	418	769	1	52	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív-és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A demográfiai átalakulással párhuzamosan a munkaerő-piaci struktúrájának is alkalmazkodnia kell az egyre öregedő és csökkenő létszámú munkaerő-állományhoz. A munka világa a technológiai fejlődéssel folyamatos átalakuláson megy át, bizonyos szakmák eltűnnek és új szakmák keletkeznek. A munkáltatók nagy rugalmasságot várnak el a munkavállalóktól. Elvárás az is, hogy a munkavállaló folyamatosan képezze magát. Az idősek tudása az informatikai robbanással, a technológia gyors fejlődésével hamar elavulttá válik, a munkáltató számára képzésük nem költséghatékony (főként a nyugdíjkorhatár elérése előtt) így a korszerű ismeretek hiánya nagyban befolyásolja a munkaerő-piacon a mozgásterületet. A diszkrimináció a legtöbb tanulmány szerint már az állásokra való jelentkezés során jelen van, az állásinterjúkra való behíváskor a legerősebb.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		120	98	106	120	128
41-45 év (TS 042)	Fő	20	11	16	18	23	13
	%	16,67%	11,22%	15,09%	15,00%	17,97%	11,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	12	17	14	14	14	18
	%	10,00%	17,35%	13,21%	11,67%	10,94%	16,22%
51-55 év (TS 044)	Fő	16	14	13	14	10	8
	%	13,33%	14,29%	12,26%	11,67%	7,81%	7,21%
56-60 év (TS 045)	Fő	12	9	15	21	18	16
	%	10,00%	9,18%	14,15%	17,50%	14,06%	14,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8	11	7	15	20	21
	%	6,67%	11,22%	6,60%	12,50%	15,63%	18,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) 1998-as definíciója szerint „az aktív idős kor az idős emberek képessége arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik az idejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás-gondozás igénybevételével”.

Európában - így hazánkban is - a várható élettartam növekedésével folyamatosan nő a nyugdíjkorhatár, aminek eléréséig szükség lenne az idősebb korosztály részére egészségi és fizikai állapotuknak megfelelő munkalehetőséget biztosítani a munkaerő-piacon.

Fontos az idősebbek társadalomban betöltött szerepének erősítése, hiszen a nyugdíjba vonulással hirtelen feleslegesnek érezhetik magukat. Támasként szolgálhatnak mások számára (pl. unokáik ellátásában, segíthetik családjukat, önkéntesként tevékenykedhetnek karitatív szervezeteknél).

A tevékeny idősor lehetőséget teremt arra, hogy az idősödő személyek minél tovább kezükben tartsák saját életüket.

Megjelenik az élethosszig tartó tanulás, hogy további új kompetenciákat szerezzenek, ami segíti, hogy fizikailag és mentálisan is aktívak maradjanak.

Városunkban több intézmény és civil szervezet is aktívan részt vesz a tevékeny idősor lehetőségének megteremtésében különböző előadások, programok megszervezésével. A Wass Albert Művelődési Központ és Könyvtár az élethosszig tartó tanulás jegyében ismeretterjesztő előadásokat, író-olvasó találkozókat szervez. Gyakran szerveznek a településen egészségmegőrző programokat (gyalogtúra, kirándulás), valamint szűrővizsgálatokat (egészség hét). A szellemi és testi fittség megőrzésének érdekében szenior tánc foglalkozásokat tartanak. Különböző kulturális programokon vesznek részt. Működik a Nyugdíjas Klub, mely nagy figyelmet fordít a klubtagok hasznos időtöltésére kézműves foglalkozások, kreatív tevékenységek formájában.

Fentiekén kívül a karitatív szervezetek munkájában önkéntesként nagyrészt a nyugdíjas korosztály vesz részt, támaszként szolgálnak a rászorulóknak részére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkedik el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

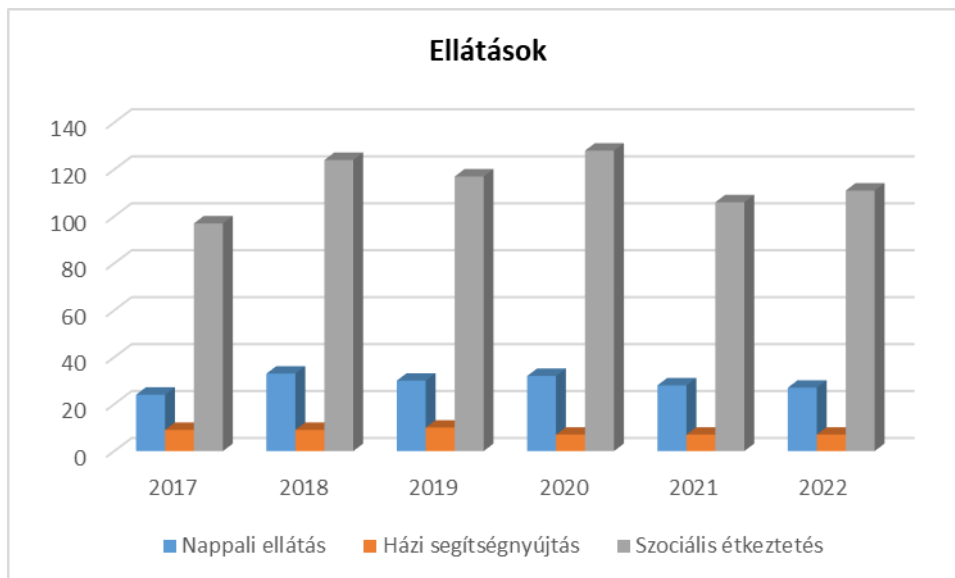
6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	556	953	1509
2018	558	965	1523
2019	578	944	1522
2020	562	931	1493
2021	563	947	1510
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	1 009	24	9	97
2018	1 052	33	9	124

2019	1 104	30	10	117
2020	1 119	32	7	128
2021	1 173	28	7	106
2022	1 195	27	7	111

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Alapszolgáltatások: Szociális étkeztetés: Azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről történő gondoskodás, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, ideértve azokat is, akik koruk, vagy egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt nem képesek az étkezésről más módon gondoskodni.

A szociális étkezést a település házhoz szállított formában biztosítja.

Szociális étkezők létszáma évek óta stabilan 100 fő körül mozog.

Településünkön jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is működik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a KTKT által fenntartott Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ útján biztosítja az önkormányzat. Ennek keretében Kisbéren 20-25 idős ember gondozására van lehetőség.

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Kisbéren a 64 év feletti lakosság ... %-a él a nappali ellátás lehetőségével.

Idősek otthona ellátás: Őszi Napfény Idősek Otthona: biztosítja a lakók korának, egészségügyi állapotának megfelelő fizikai és egészségügyi ellátást, pszichés gondozást, valamint célszerű és hasznos tevékenységük megszervezését, a foglalkoztatást. Lakók többsége kisbéri és kistérségi lakos, létszámuk: 150 fő.

A férőhelyre várakozók száma 53 fő fölötti, az intézménybe csak hosszas várakozás után lehet bekerülni. Idősek otthona részlegén a szellemi leépülésben szenvedő, demenciával élő idősök száma meghaladja a 40 főt és számuk évről évre nő.

A demencia, mint a XXI. sz. nagy kihívása településünkön is jelen van, mint probléma. Magyarországon kb. 250.000 fő él együtt ezzel a diagnózissal. Ezen számadat alapján településünkön mintegy 180-200 fő élhet együtt demenciával, akiknek többsége még diagnosztizálva sincs. A jövőben nagyobb hangsúlyt kellene fordítani a korai diagnózisra a házi orvosok, szakorvosok, hozzátartozók, érintettek bevonásával.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen élő nyugdíjasok, főleg a nyugdíjas klub révén aktív életet élnek. Évente több alkalommal szerveznek programokat, melynek révén színházi előadásra, múzeumba járnak, főleg a helyi könyvtárat látogatják, de aktívak a sportrendezvényeken való részvételekben. Az Idősek nagy többsége vallásos, és vallását aktívan gyakorolja. A helyi művelődési intézményben a honismereti körnek tagjai közt is fellelhetjük a nyugdíjasokat.

c) idősek informatikai jártassága;

Jelenleg a világban, így hazánkban is informatikai forradalom zajlik. A megfelelő információkhoz, hírekhez való hozzájutáshoz nélkülözhetetlen a megfelelő tudás megszerzése, az ehhez szükséges eszközök kezelésének elsajátítása. Az idős emberek igényét az informatikában való alapszintű jártasságra tanfolyamok szervezésével tudjuk kielégíteni. Az elmúlt időszakban többször szerveztek részükre ingyenes informatikai kezdő és haladó képzést.

Ma már sok idős ember rendelkezik okos telefonnal, internet hozzáféréssel

d) a generációk közötti programok.

Az általános iskola diákjai, valamint az óvodás gyermekek gyakran adnak műsort az idősek napi rendezvényeken. A középiskolás diákok a 2023 évben felajánlást tettek, hogy idősebb emberek részére segítséget nyújtanak a fűzifa felvágásában.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Kisbéri Újságban rendszeresen jelennek meg cikkek az időseket érintő programokról, egyéb információkról. Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, a WassAlbert Művelődési Központ és Városi Könyvtár, a civil szervezetek közül a Nyugdíjas Klub biztosítja. Az önkormányzat az idősek társadalmi megbecsülését azzal is kifejezi, hogy évente megrendezi az Idősek napját, amely rendezvény a kiemelt városi rendezvények részét képezi.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek informatikai jártassága alacsony	1. informatikai tanfolyamok szervezése (könyvtár, releváns civil szervezetek, önkéntesek bevonásával) 2. informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele
Megélhetési problémák, magányosodás, elszigetelődés, társas kapcsolatok hiánya	1. Idősek társas kapcsolatainak erősítése, Ismeretbővítés,
Idősek egészségi állapota folyamatosan romlik nagy számban érintettek a bűntények áldozataiként	Idős emberek egészséges életmódjára, valamint az őket érő bűntények megőrzésére szolgáló előadások, egészségmegőrző és bűnmegelőzési tájékoztatás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőség és egyenlő esélyek (méltányosság) fogalomköre abból indul ki, hogy vannak egyenlőtlen helyzetben lévő személyek és csoportok a társadalomban. Az erre vonatkozó összes intézkedés és cselekedet arra irányul, hogy felismerje az egyéni vagy csoportszinten jelentkező hátrányokat és megpróbálja ellensúlyozni. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha maga a társadalom befogadóvá (inkluzív) válik. A befogadás (inklúzió) a társadalom egészének oldaláról tekint az egyenlőtlenségi rendszerre egy olyan szemléleti keretet kialakítva, amelyben a társadalmi kizárás, kizáródási kényszerek megszűnnek.

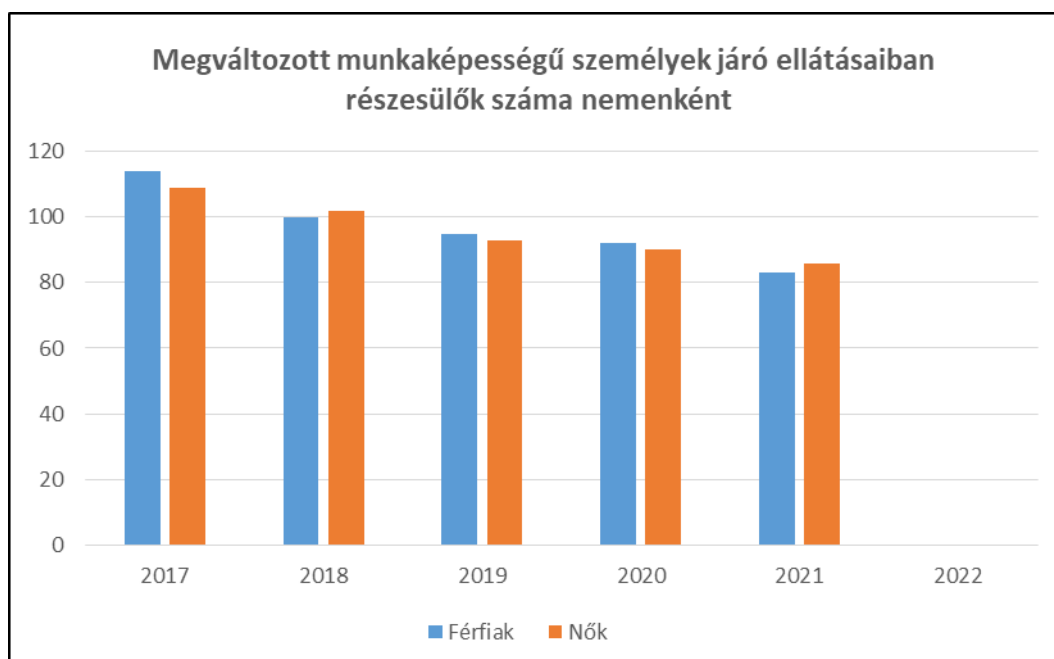
A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezeréves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rehabilitációs, illetve rokkantsági ellátás, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikéiról, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei behatároltak.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	114	109	223
2018	100	102	202
2019	95	93	188
2020	92	90	182
2021	83	86	169
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők, helyzetükből adódóan igen ritkán keresik a kapcsolatot a Foglalkoztatási Osztállyal. Amennyiben fogyatékkal élő személy érdeklődik munkalehetőség után, akkor az Osztály három munkáltatót is tud ajánlani, mivel ezek a munkaadók rendszeresen foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű munkavállalókat.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élők számára munkavállalást segítő szervezetről nincs tudomásunk a Kisbéri Járás területén.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Általánosságban elmondható, hogy a legtöbb foglalkoztató teljesen elzárkózik fogyatékkal élők foglalkoztatásától. Amennyiben sor kerül ilyen személy alkalmazására, munkabér, vagy egyéb munkakörülmények vonatkozásában hátrányos megkülönböztetés nem éri őket.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Kifejezetten a fogyatékkal élők számára tervezett programokról, életvitelt támogató helyi intézményekről és szolgáltatásokról a Kisbéri Járás területén nincs tudomásunk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az önkormányzatok 2015. március 1-jétől a települési támogatás keretében az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzatok kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatások keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli támogatást köteles nyújtani. A Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózva sorolja fel. Ez alapján települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (korábban lakásfenntartási támogatás),
- b) gyógyszer-kiadások viseléséhez (korábban méltányossági közgyógyellátás),
- c) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére (korábban méltányossági ápolási díj),
- d) lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére (korábban adósságkezelési szolgáltatás) nyújtható támogatás.

A fentiekén túl a képviselő testületek a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek számára rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A háziorvosi és szakorvosi szolgáltatások a településen elérhetőek, azonban az egészségügyi és rehabilitációs ellátások együttműködésével kapcsolatban nincs konkrét ismeretünk.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodnak a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról, és ugyanez mondható el a közösségi közlekedés területén is.

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy az akadálymentesítés valóban megvalósuljon, így a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése egyenlő eséllyel legyen biztosított.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen található intézmények akadálymentesítettsége megoldott.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítéséről nincs az Önkormányzatnak információja.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az utóbbi években megvalósult beruházások megvalósításánál (városközpont megújítása, új buszpályaudvar kialakítása stb.) figyelmet fordítottak az akadálymentes közlekedés kialakítására is. Erre a jövőben továbbra is nagy hangsúlyt fektet az Önkormányzat.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Kisbér Városa fogyatékossgal élők nappali intézményével nem rendelkezik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások):

A városban tervezett és a közeljövőben megvalósuló beruházások kivitelezésénél figyelembe vesszük és megtartjuk az akadálymentesítés követelményrendszerét és előírásait.

A fogyatékos embernek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Tekintettel arra, hogy a fogyatékossgal élő személyekről kevés adat áll az Önkormányzat rendelkezésére, a sajátos igények kielégítéséhez jelenleg nem lehet olyan programokat szervezni, amelyek illeszkedhetnének a célcsoporthoz.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs kellő ismeret az ép lakosság körében az egyes fogyatékossgai típusok sajátosságairól, ezért még a legjobb szándék ellenére sem megfelelő a viszonyulás, és a segítségnyújtás. Fontos lenne a lakosság érzékenyítése egészen kisgyermek kortól kezdődően pl. nyílt napok szervezésével, intézménylátogatással. A fogyatékossgal élők jelentős része munkavállalásra alkalmas, ezért szükség van a lehetőségek felmérésre mind munkavállalói mind munkáltatói szempontból, és ezen lehetőségek közvetítését meg kell találni egymás felé. Az akadálymentesítést minél szélesebb körben meg kellene valósítani. A családban, vagy egyedül élők esetében az érdekképviselői szervezetek propagálását, illetve a hasonló problémákkal küzdők esetében közösségi oldalak létrehozásának támogatását biztosítani és támogatni szükséges.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Társadalmi integrációs problémák, érzékenyítés, a másság elfogadása	Esélyegyenlőségi nap szervezése (Fogyatékossgal élők világnapja december 3.)
A fogyatékossgal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetősége fejlesztendő	Tanácsadói pont működtetése a Család- és Gyermekejóléti Szolgálat keretében A település honlapján az információk folyamatos frissítése
Munkalehetőségek hiánya	Foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése a településen és környékén

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Városunkban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat minden évben költségvetési rendeletében civil szervezetek támogatására betervez egy arra fordítható összeget, amivel munkájukat segíti, megkönnyíti- melyet a szervezetek pályázat benyújtásával vehetnek igénybe. A jelentősebb civil szervezetek településünkön: AvEnGarde Vívó Sportegyesület, Batthyány Műemlékegyüttes Védelmében Alapítvány, Csuda Csapat Hántáért Egyesület, Életet az állatoknak Egyesület, Jobb Dáma Sport Egyesület, Kisbéri Horgász Egyesület, Kisbéri Lovas Sportegyesület, Kisbéri Protestáns Kör Egyesület, Kisbéri Tenisz Klub Sportegyesület, „Légy Több, Tégy Többet” Közhasznú Alapítvány, Perczel Mór Honvéd Hagyományőrző Egyesület, Sakkbarátok Egyesülete.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az Önkormányzat jó, példaértékű kapcsolatot ápol a városban működő katolikus és református egyházközösségekkel. Közös programszervezése, a város életébe való aktív bekapcsolódás jellemzi az együttműködést.

A városban működő civil szervezetekkel az önkormányzat aktív kapcsolatban áll, a közös programok szervezése és lebonyolítása mellett az önálló ötleteik megvalósítását is támogatja

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kisbér Város Önkormányzata szoros együttműködésben van az alábbi szervezetekkel:

- Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulás
- Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás
- Bakonyalja-Kisalföld Kapuja Vidékfejlesztési Egyesület
- Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Kisbéri Roma Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával valósul meg településünkön számos rendezvény, bál amelyeken minden korosztály képviselheti magát.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek aktívan vesznek részt a város mindennapjaiban.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett partnerekkel virtuális módon került megrendezésre a HEP fórum.

- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település polgármestere HEP fórum megtartását szorgalmazta, amely virtuális módon valósult meg.

- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Fiatalok elvándorlása	Támogatási rendszer kiépítése; Tömegközlekedés javítása (munkába járás) Gyermekintézmények fenntartása (bölcsőde, óvoda, iskola), támogatása, építési telkek kialakítása
	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás fenntartása; egyéb helyi és térségi foglalkoztatási, képzési lehetőségek felkutatása
	A lakosság egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó	Egészségügyi szűrések népszerűsítése
Gyermekek	Településen kevés a születések száma.	Újszülött gyermekek támogatásának folytatása
	Nem megoldott az óvodás korú gyermekek esetében a gyógypedagógiai óvodai elhelyezése.	Térségben legalább egy gyógypedagógia csoport működtetése a települések összefogásával
	Nem megoldott a gyermekek iskolán kívüli, illetve nyári szabadidős tevékenysége a településen.	A gyermekek iskolán kívüli szabadidős tevékenységének hasznos eltöltésére programok, foglalkozások szervezése.
	A hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak.	A kisbéri gyermekek közösséggé formálása, közös programok, foglalkozások, kirándulások szervezése a településen.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése, különösen a téli időszakban „idős látogatók” alkalmazása.
	Nemzedékek közötti kapcsolati problémák	Generációs programok szervezése
Nők	A kisgyermekes anyák foglalkoztatási problémái: <ul style="list-style-type: none"> • családbarát munkahelyek hiánya 	Nők foglalkoztatási arányának növelése

	<ul style="list-style-type: none"> • rugalmas munkaidő hiánya • alternatív munkaerőpiaci eszközök (távmunka, részmunka) hiánya • egyedülálló anyák munkahelyi megbecsültségének hiánya. 	
	Női munkanélküliség	Közmunkaprogram folytatása; Tájékoztatás munkahelyekről, képzésekről, lehetőségekről
	Az otthoni gyermeknevelésből a munkába visszatérni szándékozó nők sok esetben szakmai kompetenciái, tudása, képzettsége a munkából kiesett, akár több éves időszak miatt aktualizálásra és fejlesztésre szorul. Az ismereteik frissítése nélkül, a nőkkel szembeni munkaerő-piaci diszkrimináció egyéb tényezői miatt (a munkaerőhiány ellenére) még kisebb eséllyel tudnak újra dolgozni.	A foglalkoztatott és az az önfoglalkoztatóvá váló nők számának növelése.
	A gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során támogatásokról, lehetőségekről megfelelő tájékoztatás.
Fogyatékkal élők	Munkalehetőségek hiánya	Foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése a településen és környékén
	A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetőségének javítása	Városi honlapon az információk folyamatos frissítése. Tanácsadás biztosítása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében
	Társadalmi integrációs problémák, érzékenyítés, másság elfogadtatása	Esélyegyenlőségi nap szervezése (Fogyatékkal élők világnapja december 3.) Intézménylátogatás, előadások

<p><i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i></p>	<p>Középületek nem akadálymentesek</p> <p>Előítételek felszámolása</p> <p>A településen élő, illetve a településen letelepedni kívánó fiatalok lakáshoz jutásának problémája.</p> <p>Az egész településen lakók egészséges életmódjának elősegítése.</p> <p>A Kisbérhez tartozó külterületi településrészekben lakó gyermekek és felnőttek egyes programokra való be- és visszajutása nem megoldott.</p> <p>A településen áthaladó forgalom jelentős.</p> <p>Környezettudatosság erősítése</p> <p>Szülőföld program, letelepedési támogatás, építési telkek kialakítása</p> <p>Közösségi élet támogatása</p>	<p>Középületek fizikai és információs akadálymentesítése</p> <p>A probléma felszámolásnak attitűdi beépítése az óvodai és iskolai nevelésbe.</p> <p>A településen élő, illetve a településen letelepedni kívánó fiatalok lakáshoz jutásának elősegítése.</p> <p>Az óvodás korosztálytól az idősekig minden mozogni vágyó megfelelő körülmények között sportolhasson.</p> <p>A Kisbérhez tartozó külterületi településrészekben lakók esélyegyenlőségének biztosítása a városban történő események eléréséhez.</p> <p>A településen áthaladó út minőségének javítása, gyalogosátkelő kijelölése.</p> <p>Energetika korszerűsítése az intézményekben, elektromos autók töltőállomásának kialakítása, az intézményi, közüzemi költségek csökkentése érdekében napelemes rendszerek támogatása.</p> <p>Településünkön letelepedni, családot alapítani, tanulni vágyó fiatalok segítése támogatással, építési telkek kialakításával.</p> <p>Fontos, hogy önkormányzatunk a jövőben is kellő támogatást adjon azokhoz a programokhoz, melyek az itt élők mindennapjait teszik színesebbé, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy életünk egészségesebb legyen, melyek fontos szerepet játszanak kulturális örökségünk megőrzésében, ápolásában. Ezért is fontos, hogy ebben a munkában dolgozó nemzetiségi önkormányzatot, egyházközségeket, civil szervezeteket támogassa önkormányzatunk.</p>
--	--	---

	<p>A településen lévő intézmények támogatása</p> <p>A közterületen a rongálások megakadályozása</p> <p>Települési játszóterek állapota</p> <p>Gyermekek szünidei foglalkoztatásának megoldása</p> <p>A településre érkező menekültek, letelepedni vágyók hiányos ismerete a helyi szokásokról, szabályokról.</p> <p>Egészségügyi alapellátás hozzáférhetősége Sportlétesítmények helyzete</p>	<p>Az intézmények támogatását, működését továbbra is megfelelő színvonalon és mértékben végezzük, hiszen ezek mind az itt élőket szolgálják, a kisbéri lakosok életét teszik könnyebbé.</p> <p>A közterületeken történő rongálások, eltulajdonítások megakadályozása érdekében térfigyelő kamera rendszer bővítése és fejlesztése.</p> <p>A településen élő gyermekek aktívan játékos szabadidő kihasználásának teret biztosító játszóterek állapotának folyamatos fejlesztése, karbantartása.</p> <p>Különböző témájú táborok szervezése (sport tábor, cserkész tábor stb...)</p> <p>A település intézményeinek, szolgáltatásainak, valamint a helyi lakosság szokásainak, hagyományainak bemutatása a letelepedőknek.</p> <p>Rendelési idők bővítése, szociális segítség nyújtás a vizsgálatokon való részvételéhez A különböző korcsoportoknak megfelelő és választékos sportolási lehetőségek, külön foglalkoztatások biztosítása (küzdő sportok, atlétika stb.)</p>
--	---	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a jövőben is szegregációmentes körülmények között élhetnek, tanulhatnak és dolgoznak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete normalizálódjon, minél nagyobb arányban legyenek képesek bekapcsolódni az aktív munkaerő-piacra, ezáltal a megélhetésüket biztosító jövedelem megszerzésére.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a település minden lakosa, minden korcsoport, függetlenül nemétől, anyagi helyzetétől, vallási hovatartozásától, egészségügyi állapotától békében egymás mellett, boldogulásától megtalálva együtt él.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számának növekedését, egészségük megőrzését és szabadidő programjaik megszervezését. Fontosnak tartjuk a gyermekek életében az állandóság és biztonság megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális helyzetére, egészségére, az elmagányosodásuk elkerülésére. Azt szeretnénk, hogy az idősebb generáció tagjaiként is értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére, arra, hogy ők is tartalmas, egész életet élhessenek közöttünk. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékossgal élők helyzetének minél jobb megismerésére, megismertetésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Információs csatorna létrehozása a helyi lakosság számára	A helyi lakosság nem értesül az aktuális történésekről megfelelően	Social mediát használva kis filmekkel tájékoztatni a lakosságot az aktualitásokról	pályázati dokumentáció	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Forrás keresése, pályázati dokumentáció elkészítése, kis filmek létrehozása	WAMK	2029. 12. 31. (hétfő)	Létrehozott kis filmek száma	Pályázati forrás	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns
2	Környezettudatosság erősítése	Elavult, korszerűtlen energetikai rendszerek használatából eredő problémák	Energetika korszerűsítése az intézményekben, elektromos autók töltőállomásának kialakítása, az intézményi közüzemi költségek csökkentése érdekében napelemes rendszerek támogatása	Nemzeti Energiastratégia 2030	MNTFS 2030	Forrás keresése, pályázati dokumentáció, pályázati forrás	Önkormányzat	2029. 12. 31. (hétfő)	Energetikai korszerűsítéssel érintett beruházások száma, közüzemi költségek alakulásának mutatói	Pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
3	Önkormányzati bérlakásállomány fejlesztése	A településen élő, illetve a településen letelepedni kívánó fiatalok lakáshoz jutásának problémája	A településen élő, illetve a településen letelepedni kívánó fiatalok lakáshoz jutásának elősegítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030	További pályázati forrás keresése	Önkormányzat	2029. 12. 31. (hétfő)	Önkormányzati bérlakások száma, új beépítésre szánt területek	Pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
4	Közösségi élet támogatása	Közösségi célú terek programok hiánya	Közösségi célú terek, zöldterületek fejlesztése, valamint a hozzájuk kapcsolódó programok szervezése	Integrált Településfejlesztési Stratégia, pályázati dokumentáció	MNTFS 2030	További pályázati forrás keresése	Önkormányzat	2029. 12. 31. (hétfő)	Új, közösségi célú területek száma, zöldterület fejlesztési mutatók	Pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	6. osztállyal rendelkezők felzárkóztatási	A helyi Foglalkoztatási Osztály nyilvántartása alapján láthatóvá vált,	A Foglalkoztatási Osztály azokat a személyeket, akik	Pályázati dokumentáció,	MNTFS 2030 1.1 A romák, tartósan rászoruló munkaező-piaci	Igényfelmérés, jelentkezés, képzés	Helyi Foglalkoztatási	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Meglévő humán erőforrás, KVRNŐ, informatikai	Amíg a probléma fennáll, folyamatosan	Nem releváns

	képzése felnőtt, regisztrált munkanélküliek számára	hogyan a településen és térségében magas azoknak a száma, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, motiválja a tanulmányaik folytatására, valamint elérje azt, hogy a programba bevontak az általános iskolai végzettségüket a program végére megszerezzék, ezáltal könnyebben visszatáljanak a munka világába.	nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, motiválja a tanulmányaik folytatására, valamint elérje azt, hogy a programba bevontak az általános iskolai végzettségüket a program végére megszerezzék, ezáltal könnyebben visszatáljanak a munka világába.	gazdasági program	integrációjának elősegítése, foglalkoztatottsági szintjük emelése. 1.1.1 A roma és a tartósan rászoruló aktív korúak képzettségi szintjének emelése. 1.1.2 Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében (magas élőlétszám igényű ágazatok, szociális gazdaság, atipikus foglalkoztatási formák). 1.1.3 A munkaerő-piaci integrációt támogató munkaügyi és szociális ellátások, szolgáltatások elérhetőségének, minőségének, hatékonyságának fejlesztése. 1.1.4 A közfoglalkoztatás mint a közösségért végzett értékteremtő munka fejlesztése személyre szabott szolgáltatási elemekkel, a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerő-piaci reintegrációjának további ösztönzése. 1.1.5 Az aktivitást erősítő, a munkavállalásra ösztönző segélyezési rendszer.	megvalósítása	Osztály vezetője			eszközök, Oktatók, tanszerek, terem, résztvevők, mentorok	fenntartható	
2	Adománygyűjtés a szegény rétegek részére (karácsonyi cipős doboz akció)	Anyagi megfosztottság, (depriváltság)	Anyagi megfosztottság megszüntetése	Szociális Szolgáltató szakmai programja	MNTFS 2030 2.1.1 A családokat érintő jóléti transzferek szinten tartása	Adománygyűjtés, majd az arra rászorultaknak az ajándékok kiosztása	Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ Intézményvezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	adományozottak száma	Helyszín, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, Önkéntesek, magánszemélyek	Amíg a probléma fenn áll, folyamatosan fenntartható	Nem releváns
3	Közösség építés a roma lakosság lakókörnyezetében	Célkitűzések optimalizálására vonatkozó ismeretek hiánya a roma lakosság körében	Tudatos jövőképek kiépítése, szociális szolgáltatásokhoz hozzáférés megismerése	Szociális Szolgáltató szakmai programja	MNTFS 2030 1.1 A romák, tartósan rászoruló munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, foglalkoztatottsági szintjük emelése. 1.1.1 A roma és a tartósan rászoruló aktív korúak képzettségi szintjének emelése.	Igényfelmérés, Csoportfoglalkozások szervezése, kivitelezése	Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ Intézményvezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Érintettek száma	Helyszín, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, KVRN, bevontak	Amíg a probléma fennáll, hosszútávon tartható	Nem releváns
4	A mélyszegénységben élők egészségi állapota	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának romlása, információ hiánya	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrőprogramok	Integrált Településfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 3.4 A romák, tartósan rászoruló és gyermekek egészségi állapotának javítása, a születéskor várható élettartam	Honlapon információk közzététele, helyi újságban felvilágosító jellegű	Civil szervezetek, védőnők, háziorvosok	2029. 12. 31. (hétfő)	A szűrőprogramokon résztvevők száma	Szervezők, előadást tartó szakemberek, helyiség, technikai háttér	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns

			népszerűsítése		növelése, valamint az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférésük javítása	tájékoztatók, előadások szervezése						
5	Szegregátum kialakulásának veszélye	Szegregátummal veszélyeztetett területek felszámolása szükséges	Életminőséget javító, ösztönző programok, előadások szervezése, népszerűsítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 3.3 A települési és térségi szegregáció csökkentése.	Online és szórólapos tájékoztatók a meghirdetett előadásokról, programokról	Önkormányzat, civil szervezetek	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Szervezők, előadást tartó szakemberek, helyiség, pénzügyi forrás	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári napközis tábor általános iskoláskorú gyermekek részére	Nyári felügyelet hiánya, szabadidőben csellengő gyerekek, rendszertelen étkeztetés	Gyermekek nyári felügyelete, hasznos szabadidő eltöltés, rendszeres étkeztetés	Szociális Szolgáltató szakmai programja	MNTFS 2030 2.1.2 A gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátások, szolgáltatások elérhetőségének, minőségének, hatékonyságának fejlesztése.	Igényfelmérés, napközis tábor szervezése, kivitelezése	Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ Intézményvezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Helyszín, informatikai eszközök, Önkéntesek, Ált Iskola vezetése, önkormányzati forrás	5 év	Nem releváns
2	Heti szintű szabadidős foglalkozások	Szabadidőben csellengő, céltalan gyermekek foglalkoztatásának hiánya	Szabadidő hasznos eltöltése, társas foglalkozások, képzések, fejlesztés	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 2.1.2 A gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátások, szolgáltatások elérhetőségének, minőségének, hatékonyságának fejlesztése.	Igény felmérés, foglalkozások szervezése, kivitelezés	WAMK Igazgatója	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Helyszín, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, meghívott szakelődök	Amíg a probléma fennáll, folyamatosan fenntartható	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Baba-mama klub	GYES-en levő nők kapcsolatrendszerének beszűkülése, izolációs problémák	Gyenes levő nők közösségi életbe bevonása	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Közösségi klub létrehozása és fenntartása	WAMK Igazgatója	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Helyszín, informatikai eszközök, önkéntesek, magánszemély, bevont segítő szakemberek	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
2	Baba-mama börze	GYES-en levő édesanyák nehéz anyagi helyzetével kapcsolatos problémák	GYES-en levő édesanyák segítése, a börzék segítségével megválhatnak a már nem használt ruháktól, valamint kedvező áron vásárolhatnak	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 2. A szegénység, szociális kirekesztődés újratermelődésének megakadályozása.	Rendezvény szervezése	WAMK Igazgatója	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Helyszín, informatikai eszközök, önkéntesek, magánszemély	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns
3	Heti szintű egészséget megőrző társas foglalkozások	Mozgásszegény életmód, társas kapcsolatok beszűkülésével kapcsolatos problémák	Testi-lelki egészség megőrzése, társas kapcsolatok kialakítása, és megerősítése	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030	Igény felmérése, heti szintű foglalkozások szervezése	WAMK Igazgatója	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma	Helyszín, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, meghívott szakelődök	Hosszú távon tartható	Nem releváns

4	Családbarát munkahelyek hiánya	Gyermekek egyedül nevelő, vagy családi segítséget nélkülöző édesanyák hátrányos helyzete	Az önkormányzati fenntartású intézmények családbarát intézkedéseinek támogatása (rugalmas munkaidő). A településen atipikus foglalkoztatási formák kialakításának ösztönzése (önfoglalkoztatás, távmunka, részmunkaidő, időnyomunka).	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 1.1.6 A munkahely és a család összeegyeztetése az atipikus foglalkoztatási formák támogatásával.	Munkáltatók képzése, érzékenyítése. Atipikus foglalkoztatási formák, és a kisgyermekét egyedül nevelő, vagy családi segítséget nélkülöző édesanya iránt önkormányzati intézményekben családbarát szolgáltatások, juttatások, lehetőségek folyamatos fejlesztése	Önkormányzat és intézmények vezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	Érintettek száma	Pénzügyi forrás, pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható	Nem releváns
---	--------------------------------	--	---	------------	---	---	-------------------------------------	-----------------------	------------------	-----------------------------------	---------------------------	--------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Informatikai képzés az idős korosztály részére	Idős emberek informatikai jártassága alacsony, ezáltal nehezebbé jutnak információhoz. A jelenlegi digitalizált társadalomban az idős korosztály felzárkóztatása elengedhetetlen.	Idős emberek információhoz jutásának megkönnyítése, kapcsolatrendszer kiépítése,	WAMK SZMSZ	---	Igényfelmérés, informatikai képzés az idős korosztály részére	WAMK Igazgatója	2029. 12. 31. (hétfő)	Tanfolyamon résztvevők száma	Nyugdíjasok klubjának tagjai, érdeklődők és meghívottak, meghívott előadó,	Amíg a probléma áll, folyamatosan fenntartható.	Nem releváns
2	Egészségmegőrző programok biztosítása az idős korosztály számára	Idősek egészségi állapota folyamatos romlásából eredő problémák	Idős emberek egészséges életmódjának népszerűsítése, egészségük megővése szűrővizsgálatokkal	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Igényfelmérés, szűrővizsgálatok megszervezése, tájékoztatások	WAMK Igazgatója, Idősek Nappali Ellátójának szakmai vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevők száma	Nyugdíjasok klubjának tagjai, érdeklődők és meghívottak, meghívott előadók	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns
3	Bűnmegelőzési tájékoztatás	Az idős lakosság nagy számban érintett bűntények áldozataiként	Az idős korosztályt érintő bűntények megelőzése	WAMK SZMSZ	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Információ gyűjtés, tájékoztatás	WAMK Igazgatója, Idősek Nappali Ellátójának szakmai vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevők száma, bűncselekmények számának csökkenése	Nyugdíjasok klubjának tagjai, érdeklődők és meghívottak, meghívott előadók	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Klubdelután az ellátott fogyatékosok részére	Társas kapcsolatok hiánya, mentális problémák kialakulásának veszélye	Társas kapcsolatok építése, mentális gondozás	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kisbéri Támogató Szolgáltatójának szakmai programja	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Ellátottak igényeinek felmérése, tájékoztatás, helyszínegyeztetés, klubdelután tartása	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kisbéri Támogató Szolgáltatójának vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevők száma	Helyszín, telefon, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, meghívott előadók	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns
---	--	---	---	---	---	--	--	-----------------------	------------------	--	--------------------------	--------------

2	Szabadidős programok az ellátott fogyatékosok részére	Önerőből, fogyatékoságukból adódóan nem jutnak el szabadidős programokra	Szabadidős programokra eljutás segítése, mobilizációjuk.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kisbéri Támogató Szolgáltatójának szakmai programja	MNTFS 2030 3. A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.	Toborzás, igényfelmérés, szállítások, programok	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kisbéri Támogató Szolgálatának vezetője	2029. 12. 31. (hétfő)	Részvevők száma (korlátozott a szállító autóba férők száma)	Helyszín, telefon, informatikai eszközök, meglévő humán erőforrás, szállító jármű, kísérők	Hosszútávon fenntartható	Nem releváns
---	---	--	--	---	---	---	---	-----------------------	---	--	--------------------------	--------------

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

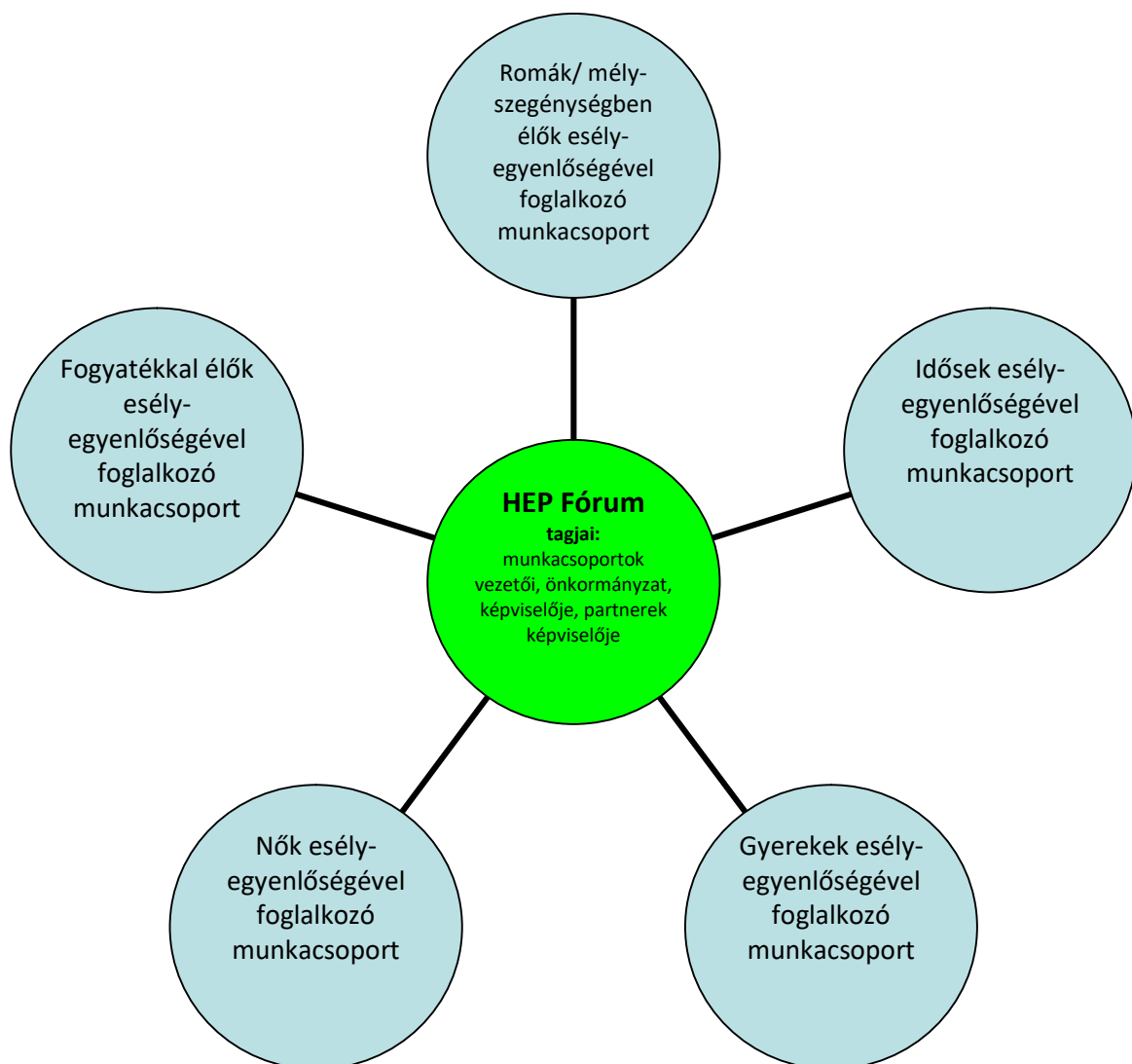
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisbér város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisbér város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 263/2024. (IX.12.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kisbér, 2024. szeptember 12

Kivonat

Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2024. szeptember 12.-i ülésének jegyzőkönyvéből:

**Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
263/2024. (IX.12.) KVÖKt. határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Programról**

Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja Kisbéráros Önkormányzata Helyi Egyenlőségi Programját a 2024-2029 időszakra az előterjesztés tartalmának megfelelően.

Határidő: azonnal

Felelős: Sinkovicz Zoltán polgármester

Kisbér, 2024. szeptember 12.

Sinkovicz Zoltán sk.
polgármester

Dr. Pápai Tamás sk.
jegyző

Kivonat hiteleshely:

Kisbér, 2024. szeptember 16.

Dr. Pápai Tamás
jegyző

